Päeweleht

Ilmub igal äripäewal. **Iseseisvalt maksab iga nummer 3 kop.**

Toimetus on Tallinnas, Wiru uul. nr. 3.
Kõnetraat nr. 390.

Adress liht- ja rahakirjadele:
„Päewalehe“ toimetusele, Tallinnas, въ г. Ревель.

Adressi muutmise eest 7 kop. ja endine adress kui ka selle nummer üles anda.

Kuulutuste nonpareille-rida maksab 5 kop., reklame osas 10 kop., lehe esiotsas 15 kop.

„Päewaleht“ maksab ühes kaasannetega:

Postiga ehk bagasiga saates:		Tallinnas koju tõtte saates:		Toimetusest ise ära wiles:	
terwe aasta peale	5 rbl. 50 kop.	terwe aasta peale	5 rbl. — kop.	terwe aasta peale	4 rbl. 50 kop
poole „ „	2 „ 90 „	poole „ „	2 „ 70 „	poole „ „	2 „ 30 „
weerand „ „	1 „ 50 „	weerand „ „	1 „ 40 „	weerand „ „	1 „ 20 „
ühe kuu peale	— „ 55 „	ühe kuu peale	— „ 50 „	ühe kuu peale	— „ 45 „

Nr. 123. **Reedel, 30. mail (12. juunil) 1908.** III. aastakäik.

Mispärast raha maha wisata?

Kui Teie tahate head tubakat 60 kopikat ¼ naela, siis ostke

„Sakasnoje“

maksab ainult 40 kop. ¼ naela.

Kes head tubakat tarwitab, 20 kopikat ⅛ naela, ostku ainult

„Ideal“

⅛ naela 15 kopikat.

Ühisus

F. Gabai,

Moskwas.

Ametiühisused Inglisemaal.

II.

Minema korb kõnelesime sellest, kubas ametiühisused Inglisemaal töötiste kasude eest wõitlewad. Täna waatame, mis nad üleüldse töötiste heaks on wõitnud.

Keskmine tööpäewa pikkus on Inglisemaal 9 tundi, see on 54 töötundi nädalas. Maatrid töötawad kogu Inglisemaal 48—56 tundi nädalas, laewade wärwijad 53 tundi, ehitusetöölised 52 tundi, Manchesteri puusepad 48½ tundi. Söekaewanduse töölised töötawad mõnes kohas päewas maa all 8 tundi, teises kohas 7 tundi 20 minutit, kuna selle hulka ka puhkuse ja alla ja üles minemise aeg on arwatud.

Edasi on ametiühisused asja nii ajanud, et terwistised olud wabrikutes mitmeti on parema järje peale seatud. Rohkeb parlamendi seadused, mis töötiste terwist kaitsewad, neid õnnetuste eest hoiawad, on just suurel hulgal ametiühisuste mõjul autud.

Ka selle kohta awaldawad ametiühisused suurt mõju, et tööta töötiste arw ei kasweks. Kuid töö nii wõrd rohkesti korjub, et [illegible] sõbe enam ei juuba ära tarwitada, panewad ametiühisused ette, nähtus paar kuni koim päewa töös seismas pidada.

Omal ajal, kuni 1860. aastani, oliwad Inglisemaa ametiühisused uute masinate wastu, mis töösluse omanikud tarwitusele wõtsiwad, õige naenuliseb. Aga warsti saiwad nad aru, et tehnikalise edenemise wastu ilma asjata on wõidelda, ja nad wõtsiwad uue põhjusmõtte tarwitusele: töötegemise abinõude paremale järjele seadmine ei nõi mitte töötingimisi pahemaks muuta, hoowis selle wastu, töölistel tuleb tehnika edenemist oma seisukorra parandamiseks tarwitada. Ja sellest ajast saadik kihutawad ametiühisused kapitalistisi uusi masinaid tarwitusele wõtma.

Ametiühisused on kohuse töötegemise suutnud ära häwitada, sest selle üle ei suuda wabrikute inspektori amet küllalt walwata ja sellepärast sattub see töö iklagi niisugustesse oludesse, mis kõige halwemalt terwise peale mõjuwad. Peale selle kõigutab kohune töö kindlaks määratud hinda ja rikub nii tööliste seisukorda.

Ametiühisuste kohta peab tähendama, et seal head ja harjunud töölised koos on kuna halwad töötegijad ühisustest wäljas seisawad. Waestel töölistel ei ole wõimalik ühisuse kassasse suurt maksu maksta, mis mõnes tööstuse harus kuni rubla nädala pealt tuleb. Ametiühisuses olewad töölised on Inglisemaal tõesti ise aristokratia haru asutanud, kes õige kõrgelt lihtsa mustatöölise peale waatab.

Ametiühisustesse korraldatud töölist on Inglisemaal 2 miljoni, ehk teisiti üteldud, terwe wiies osa terwest Inglise tööliste wäest on ametiühisustes koos. Ametiühisus ei pane politikaliste waadete peale misgit rõhku, seal on igasuguse ilmawaatega inimesed koos.

Ja just selles partelta olekus seisabgi nende jõud.

Wäikepõllumehe metsandusest.

A. Lindeberg.

II.

Praegu on juba asjaolu nii, et kui kusgil natukene metsasaaduse müügi wõimalust olemas, siis sinna talumehed üle mitme maakonna ja kahe kolme kihelkonna kokku kipuwad ja hinna ülepakkumisega üksteist wagaks wõistelda püüawad, wagaks wõistelda püübma peawad, sest häba sunnib, aga see on alles häba algus. Mis saab aasta kümne, kahekümne järele olema? Mõteldagu ometi selle peale, ja kui see ehk mõnele weel mõttesse pole tulnud, siis palun ma teda nüüd kohe selle peale mõtlema hakata ja hädast peasemiseks abinõusi otsida, sest selleks on praegu wähem kui wiimane aeg kätte jõudnud. Et selle peale weel mõteldud pole, selgub sellest, et 1907. aasta kewadel terwe Tallinna seemnekauplused läbi kätsin, aga kuuse ja männa seemet nendest loodigi ei leidnud. Uteldi, et talgi pole olnud, sest ei ole ostetawat. Kauplused oliwad walmis [illegible] tellima, aga aeg oli hiline, [illegible] jätgi tellimata. Oleks [illegible] oleks ka tagawara olnud, [illegible] nuudumad see on selge, [illegible] selge. Et Eesti wäikepõllupidajad ise oma puuseemne tarwituse kerjanud olekswad, selle juures on on mul enam kui küllalt põhjuseid kahelda, sest neil puudumad seemet andmad puud, ja kui seemet tarwitatakse, siis paistakswad metsa kiiwipaigad silma. Neid pole aga kusgil näha ja paigad, kus puudumata meis kaswama peaks ja ainult meis kaswada wõiks, seisawad ilma mingi tulu toomata tühjad walusate silmapindadena asjast ärusaajale. Kuulduwad ainult hädaldamised metsa häwitamise üle ja see on kõik, aga seda on wähe. Sellepärast käed külge hõõda ärapõõramiseks, käed külge käbedasti, hoolsasti, mõttega, plaanilikult, kindla teadmisega, mis püüda, kuhu sõuda ja kuhu jõuda, et metsa puudus meid ei häwitaks, nõnda, kudas puudukses olijad senini metsa on häwitanud, ilma teda uuendamata.

Meie eesmärk olgu sellepärast: wähese metsamõõrjali äratarwitamisega wõimalikult kuua aega läbi saada ja metsa ja üksikute puude istutamise ja külimisega kohe ja tõtel jõuul peale hakata, esialgu puude sõrii malimata jättes ja ruttu kaswajaid puid wõttes, sest nagu eespool nägime, on tõsine häda juba ukse ees, igast uksest ja aknast sisse wahtimas. Kudas sellega hakkama saada, selleks järgmised näpunäited. Mõni näpunäide ehk pole küll mitte kohane teaduslikust küljest, seda kohastem on ta aga puudukses olewa Eesti wäikepõllumehe seisukohalt. Minu soow õieti on asja nõnda selgitada, et aga puu ollust rohkem saaba, kõige wähem kahju tehes wiljakaswatusele põldudel ja rohu kaswule heina- ja karjamaadel.

Iga wäikepõllumees peaks endale üleandeks tegema, enne mitte ainumast suuremat puud oma maa pealt kätmiseks maha raiuda, kui wiimane kadaka oksake ja roomawa paju wõsake kõige nende juurtega selleks ära on tarwitatud. Kadakad ja roomawad pajud on asjata maa raiskajad, kumbagist puud ei saa. Esimese asemel wõiwad paremad puud, näituseks männad, wiimase asemel aga hein kaswada. Esialgu wõib neid aga kütteks kasuga tarwitada, sest et nad korb juba olemas on. Kuni nende tõtelise wäljakasimiseni ei peaks põletuspuud sugugi ostetama. Selle järele tuleks meie walge lepp kõige wõtta, aga koguni teisel wiisil kui kadak ja roomaw paju. Kuna kadakast ja paju häwitawalt tarwitada tuleb, peab lepa alalhoidmise ja edendamise eest isalikult hoolt kandma, sest ta olgu meie soojendaja kuni meil muu puude metsad mühamas on. Lepp kaswab ruttu ja uuendab ennast raiestikus ise ja lepib ka wiletsa maaga. Lepikud tuleks wähemast kuuesse osasse jagada ja iga osa ise aasta tarwis pruukimisele määrata. Muidugi mõista, et kui teda rohkem on, wõib osast rohkem teha, et uue raiumiseni puukesed suuremaks jõuaks kaswada. Lepikut raiudes peaks puukeste juured ja kännud, kui ka noored wõsakesed wigastamata jätetama, et juurte idud edeneda ja juurikatest uus wõsa jõudsam kaswada wõiks. Raiumise aeg olgu hiline sügise ehk warane kewade, sest siis on uue wõsa kaswamine julgem, murdumise, külma ja kuiwa kahju wõsadele wähem ja järeltulew mets ei saa tõugu tõbe, mis kaswu kängu paneks. Maa kohad, kus puud ühedalt metsamoodu ja edukalt kaswawad, peaksiwad esialgu puutumata jääma, raiumiseks määratagu harwalt kaswawad puud heina- ja karjamaadel, ja nendest wõetagu ennem wigased, kängus ja tõiskaswanud puud. Lehtpuude tõiskaswule jõudmine on sellest hõlbus ära tunda, et nende tüwidest noored kaswud wälja löö wad.

Raiutagu ainult talwel ja enamast harwendades, aga mitte kõiki puid järjest mahawõtes. Talwel raiutud puu teenib kauem ja peale harwendamist kaswawad alles jääjad puud edukamalt, peale wilus hingitsejate kuuskede, kelledest pea talgi suurt asja ei saa. Ainult siis raiutagu kõik puud järjest maha, kui asemele jälle metsa külida ehk istutada tahetakse. Wigaseid okaspuid wältaraiudes wõetagu wigased kuused enne ära kui wigaste mändade kallale asutakse, sest et wigane kuusk enamast õige kiireste tõtelisele kuiwamisele jõuab, isegi mõdaneb ja pihastab, kuna wigane mänd sagedasti aasta kümneid wastu peab ja tasapisi edasi vegeterib.

Tarbepuud, olgu mis puusordist tahes ehk ükskõik, mis otstarbeks määratud (ka aiapuud), peaksiwad tingimata kohe talwel peale raiumise, ehk wähemalt kewadel warakult tõtelikult ära kooritud saama. Puu iga on koorimise läbi mitu korda pikem, ja seega muidugi wähese metsa tarwitus hulga wäiksem. Harilik nähtus on, et aiateibad ja latid kõigest kahe külje pealt koorest kriipsutatud saawad. Sagedasti jõetakse nad isegi ilma misgi koorest kriipsutamiseta, arwates, et puu aja jooksul ise koore maha ajab. See on aga suur wiga. Kahe, ka nelja külje pealt koore kriipsutamine on wäljene, tõttsa koorimata jätmine aga otse andeksandmata hooletus. Puukoor on tuttawalt pesuwammi taoline; ta hoiab ka niiskust kaua endas kinni ja sooja, wihmase aasta aegadel mõbandab ta puud otse silmanähtawalt. Koore lapiteste all kosuwad ime edukalt puu sõõdikud, kes puu mõhjase osa õige warsti ära sõõwad ja siis alles langeb koor. On puu weel oma kaswupaiga iseäralisuse tõttu läbi pehme, ehk mahla liikumise ajal raitud, siis saab ta peagi sõõdikutest läbi ja läbi aukusi täis puuritud ja peab warsti murduma ja ära mõdanema. Õigel ajal üleni ärakooritud puu on aga koguni teine, palju parem, kõwem ja kindlam, kui koorimata ehk poolkooritud puu. Kes proowida tahab, tehku järgmiselt: täitsa ühesugustest puudest jätku üks koorimata, teised koorigu ilusasti ära. Mõne kuu pärast waadaku ja wõrrelgu kooritud ja koorimata puid. Silm leiab nendes määratu suure wahe. Ei taha uskudagi, et need raiumise ajal ühesugused on olnud. Kes harjunud pole puu headust silmawaate järele hindama, see tehku seda kaaluga. Muutliku ilmade ajal on wahe wäga tähelepandaw, ehk ta küll talgi üsna wähene ei ole. Koorimata jätetud puu on rakuteste häwinemise järeldusel kooritud puudest pikal päwasel ajal palju kergem, märjal ajal aga, häwinemise mõjul pehme oles ja wett enda sisse wõttes palju raskem, kuna kooritud puu raskus ennast wärksa wähem muudab, sest ta on plingiks tahkenud, rahukesed ei ole häwinenud ja wett pole ta kuigi palju enda sisse imeda wõinud. Isegi koorimata jätetud saelaudadel, ehk nad küll õhukesed on, häwitawad puusõõdikud õige warsti, wahest mõne nädala jooksul juba kumbagist ääresi koore alt ¼ kuni ½ tolli osa puud ära, kuna kooritud laua äär puutumata jääb. Seejugune koorimata seisnub laud koitab ka täitsa kuiwast pärast weelgi õige edukalt, sest koide pesalond kosus juba toore puu sees elu-wõimuliseks.

Koorimine sündigu järgmiselt: laudadel tuleb koor tõtelikult pealt ära lükata. Teiwastel, pallidel, lattidel ja muudel peab koore puuni nõnda ära lükkama, et koorimise kriipsude wahele natukene kõige alumist koore osa weel peale jääb. Et ole ka kooritawat jutti üleni tarwis puuni paljaks lükata, waid aga nii, et puu sagedate paikadena nähtawale tuleb. Puu peab peale koorimise ligi poole osa puupinda nättama, rohkesti pool osa wõib

---

Haigemajas.

Mihail Stepanow.

Suwistepüha hommik. Sügawsinine, selge taewas — igal pool lõhnamine, õitsmine, laulmine. Siililled, sirelid — kõik laotawad oma magusat, õrna õhku laialt; weel järab kaste kõrtel ja lehtedel, weel wälgub ta päikese kiirte musu all hiilgades puhkawate punagade sõites. Weel laksutab ööpik oma igatsewat, sulatawat armastuselaulu paksus rohelises põõsas, aga juba jegawab end kellahelid selle hulka — heledad, pühalikud kellahelid, mis üle ärkawa maailma kõlawad ja waljusti kuulutawad, et suwiste püha käes on — suwiste püha, Nelipüha, rõemupüha.

Ka N. haigemaja haigetuppa tungiwad need wagad, rõemsad healed.

Kahwatu, wäsinud mees, kes waikselt oma asemel puhkas, palawikust sõraw pilk päikese kiirte poole pöördud, mis hooletult ettetõmatud akna eesriietest läbi tungisiwad, naeratas tasa, õnnelikult, ootawalt.

„Suwiste püha!“ sosistas ta. „Wiimaks ometi — ja täna tuleb t e m a!“

Tema naeratus muutus weel õnnelikumaks, tema aukulangenud põsed hakkasiwad kergesti õhetama ja ta puruks kastud rind tõusis ja wajus sügawalt hinge tõmmates. Tema terme pahem käsi — parem käsi oli tal püssiõõpiste tagajärjel halwatud — otsis kohades tuttawat, tihti loetud kirjakest, mis woodi ees waikese laua peal seisis. Aga ta ei tugenud seda, ta oli seks liig wäsinud — ka oli tuba alles liig tume. Ta surus seda ainult oma huulte peale.

„Armas, armas Edith!“ sosistasiwab ta waikewad huuled leekiwa õrnusega.

Isegi waljuma hüüdmise tarwis puudus tal jõud, ja kui terme kui tugew oli ta alles poole aasta eest olnud — rikas, iseseisew ja õnnelik, üllõnnelik, kui kõige ilusama, kõige parema neiu peigmees, kihlatud peigmees üheltnelult, kes suwiste pühal tema omaks pidi saama igawesti, kes teda, kui ta naine saata tahtis ta wanasse, lahedasse majasse, mida roosid ja sirelid ümbritsesiwad. Seal tuli ta tegewasse sõjawäkke kutsumine — ta oli tagawarawäe ohwitser — Mukdeni all wõideldes oli teda püssitikk käest haawanud, aga sellest hoolimata oli ta edasi wõidelnud, kuni kuul, rinnust läbi minnes ta meelemõistuseta pikali oli sirutanud.

Kaua aega oli ta Harbinis surmant haigelt lamanud — siis saadeti ta ühes tetste raskesti haawatutega Wenemaale — kodu.

Tema tahtis oma mõisasse, oma tulewase äia, oma mõrsja ligidale saada, aga juba R-s seletas arst temale, et see wõimata olla; nii saadeti ta haigemajasse. Nädalate kaupa heitles ta ägedas haawapalawikus surmaga, siis sai ta pikkamisi paremaks ja ühe nädala eest tõhtis õde Martha tema mõrsjale kirjutada ja teatada, et ta oma peigmeest nüüd waatama tohib tulla.

„Aga kirjutage temale ka, et ma sant — ja jah — ei ma igatahes sant olen,“ oli ta wäsinud healega nõudnud. „Ta peab seda teadma, enne kui ta minu juurde tohib tulla, ta peab seda teadma!“

Õde Martha oli kaastundlikult tema kahwatanud, aukulangenud näo peale waatanud. Mitte ainult sant, mõtles ta, ei, mitte ainult sant, waid ka lootuseta haawatu, täiesti lootuseta!

Ta ei teadnud ise mitte, et ta kops surmawalt haawatud oli, kuigi haaw paranes.

Martha oli ta sõna kuulnud ja juba õige pea luges ta temale Edithi wastuse ette — lühikese, kalli kirja.

„Mis käsin mina sellest, et sinu käsi haawatud on; mina armastan sind weel enam, sest et ja meie isamaa eest oma elu kaalu peale oled pannud! Suwiste tulen ma sind waatama.“

Nõnda siis täna — täna.

Haige pigistas silmad kinni; kui kaua wõis see weel kesta, mil ta wiimaks, wiimaks ometi tuli! Waremalt ei olnud arst külastkäigust teadagi tahtnud, see erutada teda wäga, ja nüüd lubas ta seda ometi — haaw oli siis ju parem, ta pidi warsti jälle terweks saama.

Terweks!?

Kudas ta selle järele igatses, jälle terwe olla nagu enne, millal ta oma terwise wäärtust weel ei olnud tundnud! Kas ta küll weel tal niisugusels sai, nii tugewaks — ta tundis enda ikka weel üsna nõrga olewat — walub ei waewanud teda küll mitte enam, sest saadik kui haawad paranemas oliwad, aga ta oli nii wäsinud, nii hirmus wäsinud. Wististi tegiwad teda uneta ööd nii nõrgaks ja siis ka igatsus tema järele, Edithi järele. Kui ta aga ruttu tuleks.

Ta mõtles edasi — õudsa minewiku ilusad pildid tõusiwad ta silma ette, ümbritsesiwad teda, ta wäsinud meeled läksiwad segi, kellahealed kõlsiwad ta kuulepilitide hulka ja kussutasiwad ta magama.

Paar tundi hiljem.

Ta oli praegu oma eneliihaleeme ära söönud, õde Martha seisis alles ta woodi ees ja naeratas tale lahkesti, julgustaes otsa. Seal ütles ta poolwaljusti:

„Nüüd peab Edith warsti tulema! Õde Martha, palun andke mulle mu rist kätte!“

Ta waatas õele paludes otsa ja — punastas.

Õde pööras näo kõrwale, ta huuled tuksusiwad äraandlikus meeleliigutuses; ta astus näikese kapikese juurde ja wõttis sealt lihtsa Georgi risti — selle waprusе märgi ja palga. Haige wõttis selle tasakesti oma terme käega wastu ja wahtis seda kaua, kaua.

Tasakesti läks õde toast wälja ja niisama tasakesti awanes paar minutid hiljem uks. Sirge, sihwakas, ilus neiu astus kahwatult, aga rahulikult üle lawe.

„Sasha!“ ütles ta õrnasti.

Haige waatas üles.

„Edith! Ometi wiimaks!“

Ta tahtis seda waljusti hüüda, aga see tuli ainult tasakest, kui ka ütlemata õnnelikult üle ta huulte. Ta sirutas tulijale käe wastu, Edith jooksis ta juurde, waljus woodi ette põlwili ja surus omad huuled palawasti, palawasti tema waese, liikumata parema käe peale.

(Järgneb.)

Maailma õnnetum naine.

Soomekeelest A. S. 2

Aga need ei olnud ometigi nii meeldiwad, kui need wiis aastat, mida ma pärast teatris mõõda saatsin. Kes wõib minule tagasi tuua selle päewa, kus mina esimest korda etteastusin? Olin siis kahekümne aastane, nõtlesin halwasti, aga olin nii ilus, et minule andeks anti. Mitmed arwustajad tõendasiwad, et oleks parem olnud, kui minul oleks wähem iludust ja rohkem andeid olnud, aga need sõnad ei haawanud sugugi mind. Ja kui üheb hüüdsiwad: „hea, Zerlina!“ ja teised jälle: „halb, Zerlina!“ siis tõusis mul weri leema ja ma olin õnneline. Kõige enam huwitas mind teatris see, et talgi ei tundnud mina ennast teatris keskmise olewat, waid ikka kas hea ehk halb. Minule kas pilluti lilleti, ehk jälle wilistati. Wilistati minule, siis läksin mina koju, surm sõdames. Wäänasin ja murdsin oma käsa ja hüüdsin kõigest jõuust: „Madal, wäärtuseta publikum!“ Neil õhtutel olin kui keiser, kes soomis, et Rooma rahwal oleks ainult üks kael olnud, mida tema ühe löögiga oleks wõinud läbi lüüa. Kui publikum minul käes oleks olnud, siis olesin mina kättemaksates sellel kas wõi silmad peast wälja kiskunud.

Järgmisel päewal, kui eelmise õhtu mõtestused mind olimad üles tõstanud, olin mina iseäraline. Näitlesin seda paremini. Mind tõsteti pilwedest, minule plaksutati tormiliselt käsa, mind maeti ulent lillede alla. Siis olesin mina seda publikumi oma sülle tahtnud tõmmata! Olesin tahtnud põlwili selle ette lasta ja hüüda: Oh publikum, sina oled minule kõik, kõige maa peal; mida nõuad oma orjalt? — See elu on ilus, waheldaw ja rõemus, sest siin on meeleliigutusi, õõu ja ajawiidet. Kui meeldiwad need õõbud kõik oliwad! Waimustamisi, minekuid kord siia, kord sinna. Tantsimisi . . . ja tuhandeid muid rõemusi . . . ja nüüd!

Nüüd olen kolmekümne aastane naine, ahtelus ja lugupeetud. Olen paronesse. Olen rikas, wäga rikas. Ei sõida mina enam omnibuses, neis õõbusates õõdades, kus nii mitu jalga on minu jalga leidnud, kus nii mitmed ülmad on minu silmadesse waadanud. Minul on toredad tõllad, on teenijad, kes karwapealt kõlki minu käskusi tõidawad. Minul on mees, kes ei ole rumal ega wana. Tema on healoomuline, iseäraline healoomuline. Tema on mees, kes hommikust õhtuni minu soowist püüab täita, minu mõtteid mõistes ja ingedes ja kes talgi teist naist ei ihalda. Tema ei ole umbusklik. Tema oleks rahulik, kui ka kõik maailm minu ees põlwitaks, sest tema, see lurjus, teab, et mina teda armastan. Minul ei ole enam põhjust nutta, et pahandada ega kurb olla, sest kõik minu soowid tõidetakse enne, kui neist lausuda olen saanud.

Kui saatus tooks minule muret, aga mitte sedagi; kui hirmus õhekõgne! Jõka on taewas selge, ei ainukesigi pilwe. Jõka on weepind selge, waikne ja õhuke, ei talgi wastutuult, ei wähemalgi wääratust eluolesanil. Kõik waikne.

Ja see on nüüd kestnud juba wiis aastat, ja see õhwardab kesta tagu eluaja. Oh taewas, heida armu minu peale! Igawus, hirmsam kõigist tuskadest, kõrwetab, põletab, kulutab mind! Armu! Nõnda heameelega lahkuksin oma rikkusest, hobustest, tõidadest, teenijatest, mehest, mehestigi, seda ma nii wäga armastan. Mina tahaksin anda kõik selle eest, kui mind weel kord Zerlinaks kutsutaks, wõlksin weel näitelawal ette astuda, naha publikumi, kuulda selle rõemustamist, waimustust, wilistamist, hüüdeid.

Annats taewas minule teisjugust armulingitust, laaksin mina jälle õmblejanna olla ja laaksin näha Adolfi, Gustawi ehk Ernsti teist naist waatamas.

Kui see kõik wõimata on, siis soowiksin mina, et minu mees minu wastu umbusklikuks saaks. Soowin teda leida mõne ilusa naise sülest, sest tema rahu on nii muutmata.

Mina olen maailma õnnetum naine.

(Lõpp.)

ähnkese aluskoore all seista, aga wältimist karbalist koort ei tohi kusgil enam näha olla, sest siis pole kuiwamine mitte liiga kiire, waid paras pikaline ja puu suubab ennast aegamööda kokku tömmata niiskuse kaburnisega taktis ja ilmub temas kõige wähem lõhesi. Puu sisse kaswanud kohustikud tulewad hoolega koorest tõielikkult puhastada, sest nendes on niiskus kõige wisam asunema ja wigastuses mäbaniku jünnitama kui nendesse wähegi koori alles on jäänud.

Kirwega koorimine on wäga kätt wäsitaw töö ja sellepärast ehk ollakgi koorimisega nii wisa. Selle töö tarwis peaks aga igas talus koorimise raud olema, millega hölpsam ja jõudsam kooriba on, kui kirwega. See tehtakse teraseß, 2—3 naela raskune, labiba kujuline, aga mitte kummis teraga. Teise terapoolse nurga kätjes on kooritama puu pööramiseks kisk. Puust nars kälb harilise labiba wiisil otsa ja see on kõik. Männapunde koorimise tarwis wõib ka harilist labidat terawaks käiata, aga kuuse puid ja öige korbalist männa tüwi temaga rookiba ei saa, sest et ta nõrk on, olsa karbab ja osalt ka liiga kerge on.

Täiesti pölata ja maha jätta on kuusepunde nülgimine, see on koore maha kiskumine mähja ajal, nii et puu täitsa alasti jäeb. Siis ta kuiwab liiga ruttu; puu kokkutõmbamine ei suuda niiskuse rutulise kaburnisega takti pidada ja praguneb selle järeldusel kangesti. Kui alles kewadel kooritatse, siis on kaje ja saare puudel koor wäikese lappide kaupa pealt maha lüüa, et ta kuiwabes ei praguneks, aga plingiks lõheks ja paenduwsitkeks (ellastisch) jääks, mis kõige wõimalikum päikese warjulise, tuulse koha peal on, kus kuiwamine enam pikamööda edeneb. Kui wõimalik, siis klisterdatagu saetud otsadele öhelbane paber peale, et niiskuse wäljaauramine ka otsadest enam pikaldane oleks ja lõhesi wähem ilmuks. Talwel raumise ajal koorides wõib ka lehtpuud üleni ära kooriba, sest kewadel edeneb kuiwamine ilmade aegamöödase soojenemise tõttu ka parajasti pikamööda.

Omalt maalt.

Wene riigi wõlad.

Tänasel wolikogu koosolekul arutatakse riigilaenu kuluarwet. Aruandjana astub E. Lerche üles.

Eelarwe kommisjoni aruandes loobakse kuuitawaid arwusi Wene riigi wõla kohta wiimaste 25 aasta jooksul.

1. jaanuaril 1883. aastal oli Weneemaa wõlg, tähtajaline ja mitte tähtajaline 3442 miljoni suur. 1885. aastal 3670 milj.; 1900. aastal 4476 miljoni, 1901. aastal 6170 miljoni, 1902. aastal 6210 miljoni, 1903. aastal 6473 miljoni, 1904. aastal 6629 miljoni, 1905. aastal 7066 miljoni, 1906. aastal 7681 miljoni, 1907. aastal 8609 miljoni, 1908. aastal 8710 miljoni rubla.

1883. aastast alates kuni 1904. aastani suurenes Wene riigi wõlg 3,2 miljardi rubla. (Üks miljard on 1000 miljoni.) 1904. aastast kuni 1908. aastani suurenes see, 2,1 miljardi rubla.

Aruande järele on 1908. aastal riigi laenude protsentide hulk 384,720,911 rubla.

Nastast 1883. peale kuni 1904. aastani suurenes ilma tähtajata laenude hulk wiiekordseks. Kogu 25 aasta jooksul 1883 kuni 1908. aastani suurenes ilma tähtajata laenude hulk 547 miljoni pealt kuni 3361 miljonini, aga tähtajaliste laenude hulk 2894 miljoni rubla pealt 5349 miljoni rubla peale.

Protsentide maksmine tähtajata laenude pealt suurenes 25 miljoni rubla pealt kuni 136 miljoni rubla peale ja tahtajaliste laenude pealt 134 miljoni rubla pealt 226 miljoni rubla peale.

Ringkiri pontrawangide kohta.

„Slowo" teab ringkirjast kõnelda, mis wangikoja peawalitsuse poolt kuberneribele on antud ja milles järgmist awaldatakse:

Tulewikus paneb pea-wangikojawalitsus kohalistele wangikojawalitsustele ette nende nõudmiste juures, mis wangisi wangikojast wälja nõuawad, wäga ettewaatlikud olla. Kui wangikojast kohtu poolt peaks wälja nõutama, siis peab wangikoja ülemus oma otsekohese ülema poole pöörma, prokurörі poole, et see wäljanõudmist omalt poolt seletaks.

Niisuguste ettepanekute awaldamiseks on järgmine lugu põhjust andnud.

Ühes kohas tulnud ühe kohaliku wangimaja kontorisse nõudmine rahukohtuniku poolt, et keegi tähtjas politikawang peaks tõiwi asjus wastajana ette saadetama. Sealt saadetud siis ka wang wahtide saatel rahukohtuniku juurde.

Kuid seda juhtumist olla juba ette plaanitsetud mõtte järele tahetud tarwitada, ja nimelt wangiga ühemõtteliseid meheid, kes wabad olnud. Rahukohtuniku trepi peal olla wahtidele tuld antud ja haawatud kahte saatjat, ka wangi, keda aga pärast wooriniehe peale pandud ja ära wiidud.

Narwast. Wäljamaa külalised. Ni päiwil peeti Peterburis XI. rahwuswaheliist laewasõidu kongressi, millest kõikide hallitud riikide asemikud osa wõtsiwad. Muude seas awaldasiwad kongressi saadikud soomi, Narwa, Kreenholmi koske, wabrikuid ja Narowa jõge waadata.

Neljapäewal töi neid pealinna poolt tulew rong kell 11½ enne lõunat Narwa waksali, kus neid määratu rahwahulk ootas. Waksali ees wõttis kinnapea, politseimeister ja muud kõrgemad administratorid wastu. Kreenholmi wabrikute direktor Koltam pani saadikutele ette, Kreenholmi koske ja wabrikuid waatama sõita. Linnawalitsuse pooli oli juba enne selle tarwis üle 100 wootimehe waksali ette walmis palgatud (saadikuid oodati 200 ümber, aga mitmesugustel põhjustel tuli neid 140 ümber). Peale kõige ja wabrikute waatamist sõitsiwad saadikud raekoja ette, kus neil raekoja suures saalis einelaud oli kaetud. Meie wana raekoda näitas kippude ja wannikute ehtes suurepäraline wõitja. Einelaual peeti Prantsuse, Inglise, Saksa ja Italia keeles kõnesi. Peale einewõtmist läkiwad saadikud jala üle turu Peeter I. maja waatama, saadikud käiswad ka Iwanipool wanas kindluses ja Hermani tornis, kust nad pikkasilmadega ümbruskonda silmitsesiwad. Peeter I. maja trepi peal wõtsiwad kongressist osawõtjad suure kogupilti (neli oli enestel suur päewapildi aparat kaasas). Peale seda läksiwad nad sadamaasse, kus neid aurulaev „Ust Narowsk" ootas, millega nad Jõesuusse sõitsiwad. Jõesuus näidatud neile kohalist merehäbaliste peastejaama ja suurepäralist filedat ja liiwast mereranda. Õhtupoole tõi seesama laew külalised tagasi, sadamas ootasiwad neid wooriniehed, kes neid waksalisse sõidutasiwad, kust nad kella 8 rongiga pealinna poole tõstutasiwad. Iseäralise hwwituse osalisets saiwad Jaapani ja Hiina saadikud. Neid wõis kohe nende wähe kollakast tõmmust näskarwast ära tunda. Jaapanlased kandsiwad koteljokkisi nende uurisiwad teramab pilgub wilbitsiwad rahwa seas, kuna nad ise rahulikult suitsetasiwad ja enbid troska seljataguse wastu najatasiwad. Selleest wist tuligi, et neile rohkem huwitusi osaks sai, kui mõnele paksule jankeele, kelle keharaskuse all troska wedrub ähwardasiwad katkeda.

Kuulu järele sõita nad weel Peterburist Riiga ja sealt arwatawasti wist igaüks oma kodumaale.

— Neil päiwil möllasiwad merel kanged tormid ja põhjatuuled, sellega ühenduses on wist see, et 20. sk. Naroowast tuurakala wälja tõmmati, mis seitse puuda kaalus. Arwatawasti ujus ta jõesse sellepärast, et jõe wesi palju wagusam, kuna merel maru mõllas. Niisugust pääki ei ole kalameestel mitmel heal aastal olnud. „M. Kob."

Wastemõisast. 22. mail oli Wastemõisa walla endises magasiaidas karskuseseltsi ruumibe sisseõnnistamise pidu. Suure-Jaani õigeusu preester hra Pihlak awas pidu õnnega, kus ta pikemalt joomise kahjust ja karskuse kasust kõnelés. Kõnele järgnes õigeusuline ruumibe pühitsemine, kus seltsi saal ja puhweti ruum õnnistatud weega üle piserdati. Pühitsemise lõpul lauldi seltsi esimehele, eestseisusele ja kõigile seltsi liigetele ja toetajatele „palju aastaid". Ew.-Luth.-usulist pühitsemist toimetas Suure-Jaani õpetaja hra Rosenberg, kus ta muu seas ka seltsimaja otstarbest kõneles. Pühitsemist kaunistasiwad pasuna- ja Kõpu nooreseoühtsuse segakoor. Pühitsemisest wõttis hulk rahwast osa. Pühitsemisele järgnes ülmalik pidu, mida karskuseseltsi esimees hra H. Johannson lühikese kõnega awas, kus ta meelde tuletas, et kohalik rahwas senini ikka elawalt karskuseseltsist osa on wõtnud, ja palus, et nad ka edaspidi sedasama teeksiwad. Suure-Jaani karsk- ja Kõpu nooreseoseltsi sega- ja meestekoorid kandsiwad mitmed laulud ette, millest Kõpu kooride omad elawat kiitust teenisiwad. Neiude Tõrmannide (õelsed) kwartett laulis ka mitu laulu, millest mõned kiitust leidsiwad. Kõpu õp. hra J. Tischler pidas kõne, milles ta alkoholi kahjust ja isamaa arnastusest sõitiwalt kõneles ja kõiki meie rahwa poegi ja tütreid üles kutsus meie rahwa suurema waenlase alkoholi wastu wõitlema. Kõige mõjuwamaks abinõuks alkoholi wastu wõitluses nimetas kõneleja teaduse edenemise jawawaldas soowi, et ka karskuseselts oma uutes ruumibes teaduse edenemise peale rohkem rõhku paneks. Kõnelejale awaldati tormiliist kiitusi. Kõpu nooreseoühtsuse näitlejad kandsiwad näitemängu „Murdunud" ette, kus kõik tegelased, iseäranis aga „Mira", oma osadega hästi toime saiwad. Wahetewahel pakkus Paistu pasunakoor hra J. Kahu juhatusel mõnusat muusikalist lõgu. Pidust osawõtmine oli wäga elaw. „Rhwl."

Audrust. Audru Põllumeeste Selts peab aasta läbi igas kuus ühe koosoleku. Wiimane koosolek oli pühapäewal 25. mail kohalise karskuse seltsi ruumibes „Kiwil", millest suure huwitusega osa wõeti. Päewakorra järele peeti 8 tähtsat kõnet. 1. viljapuude lõikamisest, 2. põldude kraawitamisest ja 3. põllutöö kooli sõitidest.

Igale kõnele järgnes elaw läbirääkimine, iseäranis wiimase kõne üle.

Otsustati Wändra Põllumeeste Seltsi põllumeeste päewast kahe saadiku läbi osa wõtta, milledeks seltsi liikmed Jürgenstein ja Pill waliti. Teatawasti tuleb Wändras Pärnumaa põllutöö kooli asutamine 7. juunil arutamisele. Audru Põllumeeste selts tegi oma saadikutele kohustuseks, et nad üleüldiseks juhtnöörits peaksiwad: 1. Asutatawa Pärnumaa põllutöö kooli asutamisel katsutagu sünbsaid abinõusid tarwittusele wõtta, et selle kooli lõpetajad noorednehed kodumaale jääksiwad, 2. kooli asutatagu wõimalikult linna ja raudtee lähedale, 3. õpekeeleks olgu emakeel, 4. kooli õpilasi wõetagu wallakooli lõputunnistusega wastu.

26. juunil on lähem koosolek, kus saadikud Wändras tehtud otsuse üle aru anawad.

„Ew."

Tartust. Juhime Tartu Eesti Põllumeeste Seltsi põllutöökursuse peale, mis Tartus 4. juunist kuni 21. juunini s. a. toime pandakse, edasipüüdjat põllumeeste tähelepanemist. Ettelugemisi peawad kursusel: cand. A. Eisenschmidt—juhtmõteteji Eesti wäikepõllupidamise edenemise kohta, wäetisõpetuseli ja loomatoidu küsimusest; Dr. J. Raamot—karjapidamisest ja piimatalitusest; agr. R. Allmann—põllumaast, selle omadustest ja harimisest ning lahutuseteadusest; insenner E. Märttsin — maamõetmisest ja maaparandamisest; rohuteadlane A. Kuusk — üleüldisest taimeteadusest; loomaarst K. Saral — loomade termisbolust ja tähtsamatest haigustest; kunstaednikud J. Tõnisson ja J. Nurmberg — alatõõst; koolipetaja M. Reinik ja õpetaja J. Kampus — mesilastepidamisest. Tarwituse järele pandakse läbirääkimisi ö toime. Wõimaluse järele kõikdakse ühtlaid majapidamisi kui ka üllkooli kogusid waatamas. Kursusemaks on 3 rubla. Ettesandmisi wõetakse „Põllutöölehe" toimetuses ja „Postimehe" ramatukauplises wastu.

Wõnnust. Wangide pogenemine. Õõsel wastu 20. sk. murdsiwad „Riigi Westn." teatel, kolm Wõnnu wangimajas ülekuulamise all wilbitsat wangi wõred katki ja pääbsiwad ära põgenedo. Wahi pani põgenejad tähele. Kahi nendest saadi kätte, kus juures ühte jalust haawati. Kolmas, Jahn Roosit, sai ära põgeneda.

Riiast. Peterburi kohtupalat arutas 26. mail järgmisi kaebtusi: 1) talupoja Jahn Pormali (25) wastu, kes mõõsust osawõtmises süüdistati. 12. juulil 1907. a. leitti Selburi jaamalt pakt, mis kellegi Ossilini nime peale ära antud oli. Pakis leitti rewolutsioonilise sisuga üleskutseid, mis kaebtusealuse poolt kirjutatud oli. Pormal mõisteti 1. aastaks kindluseseise wangi.

2) Riia kodaniku, rohuteadlase Selikjoni (21. a.) wastu. 4. ja [illegible] 1906. a. leitti Selikjoni korterist [illegible] keelatud Wene tööliste erakonna [illegible] kirje, punase ristiga käeside ja [illegible] stane üleskutse rohuteadlastele. [illegible] sega taheti rohuteadlasi aptekid [illegible] kirjeiglie kihutada. Kaebtusealune mõistis [illegible] neks kuuks kindlusewangi.

3) Annenhofi talupoja Schanro Lappini (18. a.) ja Suur-Würzau talupoja Aleksander Bredrichi (16. a.) wastu. 4. juunil 1907. a. Weinbergi lukusseppa töötast hulk rewolutsioonilise lehe „Zihna" numbrisi. Kahtlus keelatud lehe laialilaotamises langes kaebtusealuste peale. Tunnistuste puudusel mõisteti mõlemad wabaks.

— Sõjakohus arutas 26. mail kaebtusi 116. Malojaroslawi jalawäepolgu staabikapteni Max Kathe wastu, keda amtisti lahkunud alampolkownik Boris Blumbergi mahalaskmises süüdistati. 15. detsk. 1907. a. istus Kathe Blumbergiga, selle wenna Nikolai Blumbergiga ja kaupmehe Iwan Gussariga kloostri wiinakelbris ja purjetasiwad. Kathe ja Boris Blumbergi wahel tõusis tõhistel põhjustel tüli, mille tagajärjel Blumberg Kathet näkku löi. Selle peale tõmbas Blumberg palitu selga ja läks minema. Kathe jookis temale järele ja nõudis auutasu. Kui Blumberg seda tähele ei pannud, tõmbas Kathe Browningi rewolwri wälja ja lasi Blumbergi maha. Kohus tunnistas, et tapmine ärrituses ja ilma ette kawatsemata sündinud, ja mõistis kaebtusealuse wabaks.

Teises kaebtuses süüdistati 4 meest, kes 15. nowk. 1907. a. Jahn Gulbe weinikauplises röömimas pidiwad olema [illegible] kätnud. Kolm kaebtusealust oliwad kohtu [illegible] ilmunud, neljas oli haigeks jäänud. Kohus mõistis kõik kolm kaebtusealust [illegible] nistuste puudusel wabaks.

Peterburist. Töö ja Wene meheb on kannatuse [illegible] ja tegumiside kohta t[illegible] kutnud. Waieluseb, mis mereministeriumi eelarwe kohta hiljuti riigiwolikogus oliwad, kus riigiwolikogu ministeriumi eelarwe uute laewade ehitamiseks tagasi lükkas, annawad „Russk. S-amjale" põhjust kõra tõsta, et aeg oleks ka selle riigiwolikogu liikmeid türmi panna. Selle kohta tähendab leht: „Wiiburis käijad istuwad wangimajas, aga praegused Tauria „parlamentarlased" teewad oma „tööd" edasi."

Selle juures otsustab leht, et tema sugugi selle wastu ei ole, et mereministeriumis asjatundjaid istkuid wähe on, kuid raha tuleb siisgi laewade ehitamiseks lubada, sest laewa on meil hädasti tarwis. Riigiwolikogu walis aga teise tee, nimelt rewolutsioonilise, nagu esimesegi riigiwolikogu liikmed, ja otsustasiwad „mitte ühte kopikatgi walitsusele lubada," sellepärast peab walitsus neid karistama, nagu see wiiburlastegagi sündis. Tegi riigiwolikogu seda aga asjast õieti arusaamise puudusel, siis tuleks ta silmaplik laiali ajada.

Nõnda tõised Wene meheb, kuid kahjuks ei saa walitsus nende soowisi mitte tähele panema.

— Haruldane koerawargus. Gusewi uulitsas olewasse majasse nr. 6 tuli keegi isik sõjawäeliste mundris proua Walitskaja juurde, nimetas ennast kohalikeks jaoskonna pristamiks ja nõudis, et proua Walitskaja oma koera tema kätte annaks. Oma nõudmist põhjendas ta selle peale, et proua Walitskaja koera eest seadusliist maksu ära ei olewat maksnud. Walitskaja andis koera ära. Pärastpoole sai ta teada, et see isik mitte kohalik pristaw ei ole, waid teenistusest wälja astunud kindralmajor Solotarew, kes Pesti uulitsas nr. 46 elab. Selle peale teatas Walitskaja asjaloosi politseile, mille kohta protokoll tehti.

Moskwast. Imetegija ülõpilane. Wiimasel ajal on Moskwas kellegi ülõpilase „imetegudest" palju kuulda. Ülõpilane arstida igasugueid haigusi. Tema juurde käib igat liiki rahwast, isegi sarnaseid haigeid, kes lootuse terweksaamise kohta ammugi juba kaotanud. Niisama käiwad ka tema juurde kaupmeeste abikaasad ja tütred, kelle wastu meheb ja peigmeheb trundusi on murdnud. — Kõiki neid teeb ülõpilane terweks. Kõigile annab ülõpilane iseäralikku wedelikku. Selle järele wiib ta haige oma „palwekotta" ja näitab seal kõiksugu käte ja jalgade mudelisi ja tähendab, et nipalju inimesi on ta terweks teinud, kui palju tema „palwekojas" käsi ja jalgu on.

Moskwa politsei on „imetegijal" juba waatamas käinud ja, wõib olla, saab ehk selle üle rohkem selgust, kas „imetegija" ise ka oma imetegude tõisu usub.

— Enesetapmine peremehele kättemaksmise hõimus. 27. mail heitis enese 16-aastane rätseppmeistri Tõmbolowi õpilane Kusnetsow rongi alla. Surm oli silmapilkline. Kusnetsowi taskust leitti kiri, milles see oma rasket seisukorda ja peremeye ning sellide paha ümberkäimisit ja nende wägiwalda kirjeldab, mille all tema kannatanud.

Selles kirjas kirjutab Kusnetsow muu seas: „Ma lähen surma, loodan, et kahe õpilase enesetapmine peremeeste peale sedawõrd mõjub, et nad oma wägiwallategude üle järele hakkawad mõtlema — just sellepärast lähen ma surma."

Mõni päew tagasi surmas ennast 14-aastane rätseppmeistri Smetanini õpilane neliisamul põhjustel ära.

Riigiwolikogu.

28. mail.

Kõik wolikogu kommisjonid on töös. Suurem jagu waatab wäikeseid seadusseelnõusi läbi. Ainult kohtukommisjonil ja õigeusukiriku-kommisjonil on põhjusmõtteliste küsimuste arutamine päewakorral.

Kohtukommisjon waatab rahukohtuoe tõimiseaduse läbi. Üks jagu seadust, mis waletunnistustesse puutub, on kohtuministeriumi poolt tagasi wõetud, et eralt lihtsamal kujul uuesti ette panna.

Tunnistajate asjus otsustas kommisjon wiimaste wannutamist tulewikus ära kaotada.

Õigeusukiriku kommisjon kustutas selle punkti maha, mis waimulikust seisusest wälja heidetuid munkadele ära keelab pealinnadesse ja kubermagu linnadesse elama asuda ja ritgteenistusesse astuda.

Nõndasama muutis kommisjon ka neid punktisi, mis waimulikust seisusest tõikuid punbutab, kes wabatahtlikelt oma pealt waimuliku elukutse maha on pannud. Tähendatud punkti otsustati selles mõttes, et teatud tõikutel kõik õigused alles jääksiwad, mis neil enne waimuliku seisusesse astumist, mungaks saamist jne. oliwad.

See punkt, mis endisele mungale selles kubermangus elamise ära keelab, kus klooster asub, milles ta ennemalt mungaks oli, kustutati maha. Nõndasama kustutati ka see punkt maha, mis munkadele ära keelab 10 wersta oma endisest kloostrist elama asuda.

*

Riigikaitse kommisjon wõttis seaduse wastu, mis endistele, mitte asujatele Amuri maakonna elanikkudele kohuseks teeb sõjawäe kohuseid kanda. Nipalju on neil kergitust, et nad kroonu teenistust oma maakonna piirides mõõda wõiwad saata.

*

Sõjawäe olude parandamiseks nõuab sõjaminister wolikogu käest 300 miljonilise krediidi lubamist.

Wäljamaalt.

Wene-Inglise põhjaliku wahekorra tagajärgedest.

Nagu juba waremalt ajaleheb teadsiwad rääkida, et kuningate kokkusaamise ajal Tallinnas kõige esiteks läbirääkimisi lepingu asjus ette wõetawat, mille järele inglane Kushki-Chamani wahele raudtee ehitawat. See raudtee ühendaks Indiat Europaga. Kui need kuulujutud idealusel peatsiwad seisma, siis peab tunnistama, et meie nähtuse ees seisame, millel suur kulturaline tähtsus on. Selle raudtee ehitamisega oleks siis Wene- ja Inglisemaal järgmised kohad ühendatud, 1) Siberi raudtee: London — Wladiwostok, 2) India raudtee: London — Kalkutta.

Kui seda weel tähele panna, et India raudtee ehitamise mõte mitte uus ei ole, waid selle eelplaani töötas Wene saadik, kabunud Lessar, Hiinas wälja, siis wõib arwata, et selle raudtee ehitamise mõttel oma jagu tõtt on. Selle plaani kordasaatmisel oleksiwad järgmised linnad ja kohad raudtee mõrguga ühendatud: London — Kaiee — Berlin — Aleksandrowo — Warssaw — Rostow — Baku — Krasnowodsk — Kushka — Chaman — Kurratshi — Kalkutta (Kuratshi on Arabia mere ääres, India kõige läänepoolsem punkt). Nõnda siis wõiks Londonist Indiasse 7 päewaga sõita.

Selle raudtee ehitamisega kannataks küll tuntawat kahju Bagdadi raudtee selts, mille eesmärk on Hamburgi linna Persia lahega ühendada; kuid wõimata on ette kujutada, et Saksamaa raudtee ehitamisels Kushka — Chaman takistust püüaks teha. Balkani saarte peale raudteede ehitamine näitas küllalt selgesti, et selle wasta wõidelda päris asjata on, olgugi, et ühele riigile raudtee kasulik, aga teisele kahjulik on, sest ühel ehk teisel juhtumisel ehitatakse ikkagi raudtee ja selle wastu wõib ainult sellega wõidelda, et sellele raudteele teisi raudteesi wõistlejateks ehitatakse.

Kui Kushka — Chamani raudtee ehitamise plaan tõide saadetakse, siis on leping Wene- ja Inglisemaa wahel tõesti kindlaks saanud, sest siis põhjeneks Wene- ja Inglisemaa poliitikaline kõikuleppimine majanduslisel alusel. Igasugune poliitikaline kokkuleppimine, millel majanduslisi alusi ei ole, on kõikuw ja ilma suurema tähtsuseta.

Saksamaa ärewus.

Kuna igalpool Wene-Inglise põhjaliku wahekorra kohta üleüldse rahu põhjusmõtte seisukohast waadatakse, kuid Saksamaal sünnitab see asjalugu päris haiglast ärewust. Terwe Saksamaa ajakirjandus toonitab ühel healel, et Wene-Inglise põhjaliku wahekord Saksamaale hädaohtlikuks wõib saada, mille tagajärjel Saksamaa kasud kannatakiwad.

Toome siin Saksamaa ajalehtede arwamise Inglise-Wene ühinemise kohta.

Köln-Saksa „Tägliche Rundschau" tunnistab, et kuningate kokkusaamisel Tallinnas suur politikaline tähtsus on, mida Saksamaa kahe riima wahele ei tohi jätta, ning tähendab: „Meie ei kahtle selle juures pärimugi, et inglased ja wenelased uendusedse astuwad, kuid loodame, et Saksamaa wõitlus selle peale, mis Tallinnas otsustatakse, „ja" egi „amen" ei ütle. Juhtumiste korra, kui need otsused Türgimaa kohta hädaohtlikad on ja ühtlasi meie lepingusõlise Austria-Ungria kasusid ähwardawad, siis teab Saksamaa, mis teha ja kelle poole hoida."

Wanameelne „Reichsbote" tähendab, et Wene-Inglise wahekorra muutumise Inglise kuningas peasta etendab, mis ta osawa politika ajamise tõttu ka tõ[illegible] korda läheb. Edasi tähendab leht: „Inglise kuninga plaani kordaminek ai[illegible] ennast warsti Saksamaale tunda, ni[illegible] Türgimaa ja Makedonia küsimustes ja [illegible] rohkem — riikide ühinemises."

„Lok. Anz." ei usu, et kuningate [illegible] nende ministrite wahel Saksamaa k[illegible] minglisguseid maenuisi mõtteid wahetat[illegible] ja tähendab: „Inglise kuningal ei p[illegible] järjekindlus, kuid ministrile on Wene [illegible] wäe seisukord tõisu, sest Inglise kind[illegible] kes hiljuti Wenemaal käis, tähendas, [illegible] Wene sõjawägi peab weel mitu aastat [illegible] tegema, enne kui ta sõjapidamiseks asjak[illegible] seks saab. Niisama teawad ka Wene k[illegible] mad ametnikud, et Wenemaad Saksa[illegible] poolt mingisugune hädaoht ei ähwarda j[illegible] Wenemaa ainult siis wõib jõudsalt eden[illegible] kui raha maksmas on. Seni, kui S[illegible] maa oma endisele seisukohale jääb, si[illegible] muuda see kuningaie kokkusaamine Saksa[illegible] politiliisi wahekorda Wenemaa wastu." [illegible] tähendab leht: „Meie ootame püss selja [illegible] oleme alati walmis raha pidama, kuid [illegible] igal tingimisel."

Weel terawamalt ütleb „Tägliche R[illegible] schau": „Meie teame, et Inglise-W[illegible] Prantsuse leping olemas on ja et see le[illegible] Saksamaa kasude wastu sõitud on. J[illegible] tikult et too see leping üleüldiseks ra[illegible] kindlustust, waid koguni selle wastu ähw[illegible] dab sõjaga. . . Tõeliib sarnane wahe[illegible] mis wõimalusena pingule on tõm[illegible] tud, ja siis, kui lõpus see wäljakannat[illegible] taks muutub, siis tunnemad lepingusõ[illegible] riigid, et ühes lepingusõe astumisega t[illegible] wõitlusesse ilu ja surma peale astus. [illegible] alaline sõjawalmis olek on kõige suurem[illegible] rahu kindlustajaks ja seni, kui meie [illegible] silmas peame ja alati oma sõjawäe lahi[illegible] walmis peame, wõime meie kindlad olla, [illegible] meie sellele Saksamaa wastalisele terawu[illegible] mis wõimasel ajal päris pöörafeks mi[illegible] lõpp teha.

Päewauudised.

Keisripäewad Tallinnas.

(Järg.)

-s. Eila kell ½12 lõunal peeti Keiserliku jahtlaeva „Standardi" peal Keiserliku Majestetide Kõrge Tütre, Suurwürstinna Taljana Nikolajewna, sündimisepäewa p[illegible] jumalateenistust, millest Keisri Majestet, Majestedid Keiserinnad Maria Fe[illegible] rowna ja Aleksandra Feodorowna, Suurwürstinna Olga Aleksandrowna oma kõrge [illegible] kaasa Oldenburgi prints Peetriga, „S[illegible] darti" komander, ohwitserid ja meheb[illegible] wõtsiwad.

Kell 3 p. l. läks Keisri Majestet [illegible] kapteni admiral Nilowi seltsis aurupaa[illegible] Toulonist Tallinna alla jõudnud uue ri[illegible] „Admiral Makarowi" peale. Ristleja [illegible] wõttis Keisri Majestet komanderi ja [illegible] peal olewa ohwitseri käest raporti w[illegible] mille järele ristleja komander „Admiral [illegible] karowi" ohwitserid Keisrile esiteks. [illegible] Majestet teretas auuwahtisi, waatas kõi[illegible] walae läbi ja läks selle järele ristleja [illegible] mistesse ruumidesse, kus Keisri Maj[illegible] preester risti ja pühitsetud weega wastu [illegible] tis, kus juures preester Keisri Maje[illegible] wastu mõned teretusesõnad kõneles.

Selle järele läks Keisri Majestet o[illegible] seride kajutisse ja tänas seal ohwitserisi [illegible] raske ja rutulise toomise eest. Selle [illegible] oli Keisri Majestedil arm mehi teen[illegible] eest tänada ja Ta awaldas selle juures [illegible] lat arwamist, et nad ka tulewikus om[illegible] maale ja Keisrile truud saawad olema. [illegible] Keisri Majestet „Standardi" peale [illegible] sõitis, laskis „Admiral Makarow" kei[illegible] kusi auupauksi.

*

Majestetide tuleku koh[illegible]

awaldame oma keisripäewade sõnumetele [illegible] Peterburi telegrafi agenturi teate:

Uues sadamas oliwad seal, kus Maj[illegible] tid rongist maha pidiwad astuma, Ry[illegible] jalawäepolgust auuwahid üles seatud. S[illegible] kogusiwad ka kõikide Tallinna õpeasu[illegible] õpilased. Tiheda hulgal seisis koolinoor[illegible] tee õrwal. Seal seisiwad ka ajakirjan[illegible] asemikud ja päewapildikud. Tee, mille K[illegible] Majestedid sõitma pidiwad, oli lilledega [illegible] nistatud ja punase riidega ehitud. Kei[illegible] telk oli toredates lille ehetes. Maje[illegible] wastu wõtmiseks oliwad kuberner, Tal[illegible] sadama komandör, rüütelkonna pea[illegible] linnapea ja teised kokku tulnud. Pea[illegible] siwad ka ministrite nõuukogu esimees ja [illegible] minister.

Keiserliku rongi paigale jõudmisel a[illegible] wad salongiwagunist wälja Keisri Maj[illegible] Keiserinna Majestet Aleksandra Feodor[illegible] ja Majestetide kõrged lapsed. Kõige[illegible] matele Herrastele järgnesiwad õueministri[illegible] kõigekõrgema saatkonna liikmed. Keisri [illegible] jestet wõttis kubernerilt, kellel õnn[illegible] Keiserinna Majestedile lillekimpu [illegible] rapporti wastu. Muusik hakkas mängi[illegible] lipud kummardasiwad. Kui Keisri Ma[illegible] auuwahtisi terwitas ja nende ridadest [illegible] sammus, kostis mürisew hurra. Selle[illegible] oli kuberneril ja rüütelkonna peamehel[illegible] Keiserinna Majestedile ülitoredaid lilleki[illegible] anda. Edasi terwitati Majestedid koo[illegible] poolt. Lapsed hüüdsiwad hurra, lehwita[illegible] rätikute, müütside ja kübaratega. Wain[illegible] tud hurrahüüdsel astusiwad Kõigekõrg[illegible] Herrased aurupaadile, mille peale [illegible] Majestedi lipp üles tõmmati. Müri[illegible] hurrahüüded täitsiwad õhku. Majestedid [illegible] siwad reidile. Kaua aega saatsiwad [illegible] paat, milles Kõigekõrgema Perekond [illegible] hurrahüüded.

*

Ristleja „Almasiga"

sõitsiwad eila kell 5 ajal peale lõunat [illegible] minister P. A. Stolõpin ja [illegible] miste asjade minister Izwolski [illegible] linna alt wälja.

*

-s. Keisri Majestet

on kõige armulikumalt annetanud: Aleksander Newski ordu: sir Charles Harbingele, paronet sir Arthur Nicolsonile, sir John Fisherile ja kindral sir John Frenchile; walgekotka ordu: lord Hamilton Dolfellile ja earl Howele; Stanislause ordu I. klassi auutähe „Victoria and Alberti“ komanderile ja Anna ordu II. klassi auutähe „Aleksandra“, „Minotaurusele“ ja „Achillese“ komanderile, Inglise merewäe ja maawäe ataşheedele.

*

-s. Kõigekõrgemad kingitused.

Keisri Majestet on Tallinna waestele Kõigearmulikumalt 4000 rubla annetanud.

Koolilastele, kes sabamas Keiserlikkusi Majestetisi mastu wõtsiwad, jagatakse Keisri Majestedi käsul umbes 5500 karbi tätt kompweekisi wälja. Karpides on ka Keisri Majestedi pilt.

*

-s. Kõrge wõeras.

Eila waatas wällimiste asjade minister Iswolski Tallinna linna. Ta oli eraribes ja sõitis ühehobuse woorimehega.

*

Koolilõpilastele,

kes 27. mail Keisri Majestedi wastuwõtmisel olimad, on Keisri Majestet armulikult kõskinud kompweekisi ja oma pilta wälja jagada.

*

Greeka kuninganna Olga Konstantinowna

sõitis õõsel wastu 29. kp. kell 12.10 minutit raudteel ära.

*

Inglisemaa abikonsulile

parun Etienne Girard de Soucantonile on Inglise kuningas Majestet Victoria ordu 4. klassi auumärgi annetanud.

*

s. Lahkumine.

Pärast seda, kui ööse wastu 29. maid Greeka kuninganna raudteel Tallinnast lahkus ja eila kell ½6 p. l. rifleja „Almas“ peaministriga ja wälimiste asjade ministriga merele läks, winnas täna hommikul kell 2 jahtlaew „Polzarnaja Swesda“, mille peal Keisrinna Majestet Maria Feodorowna, Suurwürst Mihail Aleksandrowitsh ja Suurwürstina Olga Aleksandrowna ühes oma kõrge abikaasa Oldenburgi printsi Peetriga wiibisiwad, omad ankrud üles ja lahkus Tallinnast.

*

Wene-Inglise lähenemise tagajärgedest.

Uheks Wene-Inglise lähenemise tagajärjeks olla, nagu ajalehed kindlast hallikast kuulewad, Kesk-Aasia leping ja inglaste raudtee ehitus Beludshistanis.

Uus tee algaks Kushkist peale, läheks üle Herati, ja ta oleks Europa ja India wahel kõige lühem ühendus. Wene juhatajate ringkondade poolt, kirjutawad, „Birsh. Wed“ ei olla selle tee ehitamise ees misgit takistusi.

*

„Kubermangu ajalehe“ teated.

Kollegia-assessor parun Otto Wrangell on Paide maakonnanõulema nooremaks abilisteks kinnitatud.

Wangikoja arst Koshewnikow on ajutiseks Tallinna kreisiarsti kohustetäitjaks nimetatud.

Haapsalu kodanikule Aleksander Treule on hõbemedaile Wladimiri lindi otsas kandmiseks annetatud.

*

Risti-laew „Admiral Makarow“

läbis eila kell 5 Tallinna reidile. Laew on uus, 4 korsinaga ja Toulonis ehitatud.

*

-s. Keiserlik jahtlaew „Standart“

winnas täna enne lõunat kell 10.15 minutit ankrud üles ja lahkus Keiserlikkude Majestetidega, Suurwürst Nuujärjepärijaga ja Suurwürstinnadega Tallinna reidilt.

*

Kuulujutt Saksamaa keisri külaskäigu kohta Wenemaale.

„Russk. Slowole“ telegraferitakse Parisist, ajaleht „Matin“ tõi teate, et Saksamaa keiser Wilhelm tahab tingimata peale Inglise kuninga külaskäigu ja enne Prantsusemaa presidendi külaskäiku Keisri Majestediga kokku saada.

Kui see kuulujutt tõeluse seisab, sis on warsti mut külaskäiku Wenemaale oodata.

*

Linnawolikogu järgmise koosoleku

päewaks on keskmõbal, 11. juuni, määratud.

*

Wõeras laps mustlaste perekonnas.

Tomski linna 4. jaoskonna rahukohtunik palub lastemanemaid, jugulasi, kasmatajaid ja teisi tsikuid, kes mõne lapse kadunnisest teab, Tomskistes selle üle teatada, sest Tomskis on mustlaste juures wõeras laps leitud. Laps oli mustlaste sekka 1907. aastal, septembrikuus, sattunud, kust ta 6. aprillil üles leitti. Poisslaps on neli aastat wana, pikkus 1 arshin 1 wershok. Laps näib hästi kasmatatud olema, on terve ja rõõmus. Mingisuguseid tunnistusi lapse juurest ei leitud. Lapse pea peal on arm, mis wägiwallast lapse kallal tunnistust annab.

Laps nimetab ennast Wassili Semenowiks, teab laewadest rääkida, utsjama, et tal isa, ema ja holdja olnud. Laps mõistab sigeusulise kombe järele risti ette lüüa.

Uhtlasi palutakse seda ka teistes ajalehtedes ära trükkida.

*

Saaremaa wabariik.

Peterburi kohtupalati otsakond sõitis Kuressaarde, kus neljapäewal „Saaremaa wabariigi asi“ arutamise alla tuli.

Selles asjas wõetakse 33 isikut wastutuse alla. Kõik nad tõusnud, nagu „Risht. West.“ teatab 1905 aastal, sellel sugusel aja järgul wallitsuse wastu ja mõtelnud ülemal nimetatud wabariiki ajutada. Tunnistajaid olla üle 130 inimese ette kutsutud ja kohtupidamine kestab mõni päew.

*

Tähelepanemiseks töötuse ja kaubanduse ettewõtjatele.

Paljude ettewõtete omanikud sattuwad selle läbi eksitusesse, et nad nõlutuseks teise isiku käest kauplust wastu wõtles oma ettewõtet uuesti amatuks peawad.

Utleme näituseks, et märtsikuus enne wäljaandmise kommisjoni teadaandmisi üks isik oma kaupluse teisele annab. Sel korral peab aga wõimane tingimata aru andma, isegi see, kel nõutawaid teateid täielikult mitte käes ei ole. Puuduliste teadete eest ei lange wastutus sel korral muidugi mitte teadaandjate, see on nende peale kes kauplust omandawad, niisugused korrad muidugi maha arwatud, kui teateid üleüldse ei anta. Sellepärast soowitatakse teadaandmiji ikka teha, kuigi hiljem, kui tähtaeg seda nõuab.

*

Täiendaw teade Kotsari ja „Uudiste“ asjus.

Endise koolitõpetaja ja pärastise telegrafisti Johan Lehmanni ja „Uudiste“ toimetuse liikme K. Kotsari wastu oli kaebtus tõstetud, et nad 1905 ja 1906. aastal rahwakoosolekutel kõnesid pidades rahwast wallitsuse wastu üles olimad kihutanud ja et Kotsar peale selle weel kaks rewolutsionärlise sisuga juhtkirja „Uudistes“ trükkida oli lasknud. Lehmann mõisteti 6 kuuks türmi ja Kotsar 2 aastaks kindlusesse wangi, ajaleht „Uudised“ tuleb aga jäädawalt seisma jätta. „Ela.“

*

Pidusöök wäljamaa ajakirjanikkude auuks.

Eila kutsusiwad Tallinna Eesti ajakirjanikud wäljamaa lehtede kirjasaatjad, kes Keisripäewadeks Tallinnasse olimad sõtnud, ja ühes nendega ka Wene kirjasaatjad omale külalisteks. Kutse wõeti kõige lahkemalt, wõiks ütelda, waimustusega, wastu ja määrati pidusöögi ajaks õhtu kell ½7 ja kohaks supelussalong Kadriorus. Ka Tallinna Eesti selliskonna tegelastele olimad kutsed saadetud.

Määratud ajal hakkasiwad supelussalongi pidulised ilmuma. Eriteks mitmed Eesti ajakirjanikud külalisi wastu wõtma ja siis wäljamaalased ja teised. Algas wastastikune tutwustamine ja pea oli jutt joones; kõnekeeleks tarwitati külalistega Wene, Saksa ja Prantsuse keelt. Wäljamaalased awaldasiwad suurt huwitust meie olude kohta ja ladusiwad meile ühe küsimuse teise järel ette.

Umbes kella seitsme ajal paluti pidulised kaunistatud söögilauale. Wäljamaa ajakirjanikud istusiwad Eesti ajakirjanikude wahele istet. Hra P. Kuyberg esiteles Prantsuse keeles wäljamaa külalistele Eesti ajakirjanikka ja tegelasi, kes pidulauad istusiwad. „Matini“ kaastööline hra Heidemann — wäljamaa kirjasaatjaib, „Nowoje Wremja“ kirjasaatja hra Prokofjew — Wene lehtede kaastöölisi.

Wäljamaa kirjasaatjad olimad peale Heydemanni, kes Partsi lehe „Matini“ kaastööline on, lõik Inglise lehtede kaastöölised. Hra Williams, „Morning Posti“ kaastööline, hra Wilson, „Times'i“ kaastööline, hra Reynolds, „Daily News'i“ poolt, hra Dr. Dillon, „Daily Telegraphi“ poolt, hra Beringer, Reuteri telegrafi agenturi kirjasaatja, hra Iwanow, „New-Jorki Heraldi“ poolt, hra F. Mc. Cullagh, „Morning Leaderi“ ja Jaapani lehe „Mainichi“ poolt, hra Norreguard, „The Daily Maili“ poolt, hra Fyfe, ka „Daily Maili“ poolt.

Wene lehtede kaastöölised olimad: hra Prokofjew „Nowoje Wremja“ poolt, hra Inosemtsew „Rita lehe“ „Pribaltiski Krai“ ja weel paari Wene lehe poolt, hra Ettinger Peterburi lehe „Birshew. Wedomosti“ ja Moskwa lehe „Golos Moskwõ“ asemik. Tallinna Wene ajalehe „New. Iswestija“ poolt oli hra Jantshewetski, „Rossija“ kaastööline.

Eesti ajakirjanduse asemikkudeks olimad „Wäewalehe“, „Aja“, „Oiguse“ ja „Koidu“ toimetuse liikmed.

Seltskonnategelast oli umbes paarkümmend ilmunud.

Pidusöök oli hästi elaw ja läks harilikkudest pidusöökidest lahku, kus tawaliselt külm toon walitseb. Ajakirjanikud tundsiwad end üllise pere olemat ja mahetasiwad üksteisega elawalt mõtteid.

Pidusöögi ajal tuli mitu osawõtjat juurde. Esimese pikema lauaküne pidas hra Prokofjew Wene keeles, kes manemate ajakirjanikkude nimel noorteie, s. o. Eesti ajakirjanikkudele, jõudu ja edu soowis. Hra Peska kõneles ajakirjanduse tähtsusest ja rahwuswahelisest läbikäimisest. Hra P. Kuyberg kõneles Prantsuse keeles, et Eesti rahwas ja ajakirjandus esimest korda niisugust rahwuswahelist seltskonda oma keskel näeb. Wäljamaa ajakirjanikkudel on nüüd wõimalus meid ja meie olukorda tundma õppida. Ta pani ette rahwuswahelise ajakirjanduse terwiseks juua, mis külaliste poolt waimustusega wastu wõeti.

Külaliste poolt kõneles „Morning-Posti“ kaastööline hra Williams Eesti keeli. Ta kõneles kerge Inglise rõhuga umbes järgmist: „Meie tunneme Eesti rahwast, meie teame, et tema oma wana rahwatuule, Kalewipoeg, on. Meie kuulsime tema laulu. Meie teame, et temal oma uus kirjandus on. Meie soowime sellele head edu ja joome tema terwiseks.“

Wõib arwata, mitsugust imestust ja ühtlasi waimustust Inglise ajakirjaniku eestikeelne kõne Eesti ajakirjanikkude ja seltskonna tegelaste keskel ünnitas. Ka wäljamaalased olimad ise sellest kaasa kistud. Lõõdi elawatel braawohüüetel alandliku Williamsiga klaasid kokku.

Hra Linnamägi kõneles Saksa keeli. „Times“ kaastööline hra Wilson kõneles puhtas Wene keeles, piduandjalt tänades ja kahjutundmust awaldades, et nemad, külalised, nüüd lahkuma peawad, sest äraõidu tund on käes. Peab ütlema, et ka meil, Eesti ajakirjanikkudel, kahju oli nii ruttu nendest lahkuda.

Pidusöögi lõpu poole tuli päewapiltnik hra Jurich ja wõttis supelussalongi aias pidusöögist osawõtjad päewapildiks üles.

Ka üks telegramm saadeti Inglise ajalehe „Standarti“ kirjasaatja hra Marsdeni poolt, kes Eesti keeli kahjatsust awaldas, et äraõõtmise pärast osa wõtta ei saanud.

Lahkumise eel wahetasiwad Eesti ja Inglise ajakirjanikud üksteisega nimekaarta.

Mitmed läksiwad neid waksaliisse saatma. Pidusöök jättis kauni tundmuse järele.

*

Põllusajanduslised kursused.

Põllutõõministeriumi lubaga on „Põllumehe“ toimetaja H. Laas juba 8 aastat põllusajanduslisi kursuseid Tartus oma „Põllumehe katsepõllul“ ära pidanud, kus põllusajanduses, heinamaade harimises, koduloomade kasmatamises, piimatalituses wiljapuude- ja alawiljade-kasmatamises, mesilastepidamises, kalakasmatamises jne. õpetust antud. Ka tänawu 1908. aastal peab H. Laas põllusajanduslisi kursuseid 3—22. juunini Tartus, „Põllumehe katsepõllul“ ära. Opetus on theoreetiline ja praktiline. Kursustest wõiwad meeste- ja naisterahwad osa wõtta. Kooliõpetajatel ja naisterahwastel on kursustest osawõtmine ilma maksuta, kuna teised iskud ainult 3 rubla maksawad. Et H. Laas'il oma „Põllumehe katsepõllul“ suur aiaasjandus, mesilastekasmatus, sulgloomade- ja kalakasmatus jne. sisse seatud on ja nagu kuulda, mitmed sellekohased asjatundjad õpetust andmas on, siis oleks soowitaw, et neist kursustest rahwas rohkemal arwul ja elawalt osa wõtaksiwad. Iseäranis juhime ausstatud kooliõpetajate ja naisterahwaste tähelepanemist nende kursuste peale, sest et neil kursustest osawõtmine kogunisti ilma maksuta on. Meie rahwale on nimelt ühes ehk teises asjus õpetust ja juhatust tarwis, sellepärast oleks soowitaw, et rahwas seesugustest põllusasjanduslistest kursustest elawalt osa wõtaksiwad.

*

Wangimajade keskwalitsuse ringkiri.

Wangimajade walitsustele on keskwalitsus ringkirja saatnud, mitte nende kohta, kes Wilburi üleskutse pärast oma karistuse aega istuwad, mingisuguseid kergendusi ega eesõigusi lubada, waid nende kohta tuleb neidsamu seadusemääruseid tarwitada, mis üleüldiselt politika wangide kohta maksiwad on.

*

Rongide käigud Tartu ja Walga wahel.

Tartust Walka:
postirong nr. 19. I—III kl., kell 9, 40 hom.
segarong nr. 73. II, III. „ „ 4, 30 õhtu.
sõidurong nr. 75. I.—III. „ „ 4, 44 hom.

Walgast Tartu:
postirong nr. 20. I.—III. kl., kll 8, 45 l.
sõidurong nr. 76. I.—III. „ „ 10, 40 õõsel.
segarong nr. 74. II., III. „ „ 5, 00 hom.

Walga ja Pihkwa wahel.

Walgast Pihkwasse:
kiirrong nr. 10, kell 11, 38 õhtu.
sõidurong nr. 32, „ 3, 37 õõsel.
postirong nr. 78, „ 4, 30 p. l.

Pihkwast Walka:
segarong nr. 77, „ 7, 35 hom.
sõidurong nr. 21, „ 11, 00 õhtu.
kiirrong nr. 9, „ 2, 19 hom.

„Ela.“

*

Rahwakooliõpetajate pajuki kassa.

Rahwakooliõpetajate pajuki kassa, millest mõlemad sugu isikud wõiwad osa wõtta, ulatab 5,000,000 rublani ja annab, nagu 1908 aasta aruandest näha, 226,993 rubla protsentides sissetulekut. Kassa liikmetele ja nende leskedele antakse üleüldse 75.000 rubla wälja. Selarwe kommisjon tahtis weel tänawu aasta kassa põhjustirja muutmist ette wõtta, aga sellega ei saadud walmis, sest et eelplaan liig hilja ringiwolikogusse sisse anti.

*

Wingu läbi lihwitatud.

F. Eila leitti, et Tatarski uul. nr. 12 maja kojamees Hans Kawel pühkimisele ei olnud ilmunud. Mindi ta korterisse ja leitti teda wingu käes peaaegu surnult. Elustamise katsele tegemisel läks korda arstil von Wistinghausenil teda elusse äratada. Ta wiibi hospidalisse.

*

Warga kättesaamine.

F. Hiljuti pandi Saue wallas Wäljaotsa talus suurem wargus toime, nüüd on politsei korda läinud warast kätte saada.

Unemad sõnumed.

Tiflisist. 28. mail, hommiku kell 11. tapeti Grusia eksarch Nikon ära. Hommiku, kui eksarch uulitsale astus, et sinodi minna, tungisiwad mitu kurjategijat ta kallale ja lasksiwad tema peale rewolwritest. Eksarchi surm oli silmapilkne, sest teda trehwasiwad mitu kuuli. Walmulik, kes eksarchi saatis, sai raskesti haawata. Kurjategijad põgenesiwad ära. Politsei otsib neid taga.

— Niisama tungiti sel päewal rittmeistri Karaulowi kallale, kes eksarchi tapmise kohta järelkuulamist sinodi ruumides toimetas. Peale selle, kui Karaulow woorimehega sinodi juurest ära sõitis, laskis keegi tundmata isik kolm pauku rewolwirist Karaulowi peale. Karaulow sai peast raskesti haawata. Nähtawasti tahtis kurjategija eksarchi tapmise kohta tehtud protokolli ära rõõwida.

Kurjategijat läks korda ära põgeneda.

Berlinist. Saksamaa keiserlinale juhtus 28. mail ratsasõidu juures õnnetus. Hobune kukkus maha, mille tagajärjel keiserinna parem käsi wigastatud sai. Peale mahakukkumist sõitis keiserinna tõllas paleesse.

Konstantinopolist. Türgimaa kawatseb selle rahaga, mis laewastiku heaks hiljuti suitsu pooli määrati, laewastiku ehitada, mis peaasjalikult Arhipelagisse ja wõib olla, koguni Wahemere metesse ajub.

Pärnu Eesti kooliselts

otsib oma progämnaasiumi peale

ülikooli haridusega kooliõpetajat.

Koha soowijaid palutakse kuni 15. juunini s. a. endid üles anda. **Eesti seltsis.**

Homsel numbril on „Perekonnaleht“ nr. 22 kaasas.

Kiriklikud teated.

Jaani kirikus: 1. juunil — Nelipühi 1. pühal — teeb enne lõunat õpetaja Aßmuth jutlust. (Ezekiel 36, 22—28); laululehed on Tallinna koguduste abilasta heaks. — Pärast lõunat teeb õp. Grohmann jutlust. — 2. pühal enne lõunat teeb õp. Grohmann jutlust. — 4. juunil algab suinleeriõpetus õp. Bruhnit juures poeglastega kes kõrgemates koolides on, ehk neist enne lõbi läinud on; teatamine igapäew enne lõunat kell 10—½1 õp. Aßmuthi kontoris.

Ristitud: Erik Hinnbert; Friedrich Heinrich Salin; Erik Johannes Palla; Robert Rudolph Piir; Magda Rosenbaum; Asta Tammerik; Hella Benita Aurelie Tedderow; August Bärmann; Axel Leopold Org; Hilda Margarete Kramann; Alide Reinstein; Ernst Woldemar Jerwan.

Laulatatud: Theodor Friedrich Tännaw ja Marie Sofie Essenberg; Jaan Kulpa ja Mari Pukkisoow; Kustas Kuismann ja Miina Eckert; Tõnu Remmelgas ja Maria Kreitsberg.

Maetud: Anna Ahlubn, Kristiani leski, 83 a. 9 k. 15 p.; Jaagup Krismann 11 a. 10 k. 8 p., Elmar Traugott Laserus, 1 a. 1 k. 25 p.; Marie Elisabeth Aleksejew, Paweli leski, 59 a. 6 k. 8 p.; Liisa Marie Tamm, Hindrek Johannese abik., Rehatusl, 33 a. 10 k. 16 p.; Jaan Tiedemann, kaupmees, 37 a. 2 k. 7 p.; Kata Hiob, Mardi leski, 76 a. 6 k. 18 p.; August Bärmann, Karli p., 26 p.; Magda Rosenbaum, Tiitsu t., 15 p.; Hindrik Lomsmann, Andreke p., 63 a. 10 k. 2 p.

Püha Waimu kirikus. Nelipühi 1. pühal — 1. juunil — teeb õp. Witkmann jutlust. Laululehed Tallinna Luteruse-usu koguduste abilasta heaks. — 2. pühal teeb õpetaja Witkmann jutlust.

Ristitud: Edua d Larsperf; Woldemar Toots; Alide Elberg; Mak. Edgar Sommer, Herbert Martin Paalberg; Salme Mäng.

Laulatatud: August Palmets ja Wito Lauren; Jaan Nesti ja Anna Rosit; Jüri Koha ja Pauline Timmermann; Juhan Broten ja Leena Kurg.

Maetud: Anna Amalie Peterson 89 a.; Rosalie Elisabeth Wegner 47 a. 3 k.; Madli Juhkenson 28 a. 6 p.

Kaarli kirikus peab pühapäewal 1. juunil, 1. nelipühal, õpetaja R. Hurt jutlust. Laululehed kirilu heaks. — Teisel nelipühi päewal õpetaja A. Kapp jutlust.

Ristitud: Edgar Strauss; Adele Juliane Nõmmik; Erna Marie Eilmann; Arnold Weski; Leonhard Georg Domingo; Woldemar Kusberg; Albrecht Talm; Hilde Koppel, Oskar Elmann; Ernst August Tein; Olaf Siegfried; August Lesfeld; Helene Katharine Teiwe.

Laulatatud: Kustas Ummus ja Karoline Maria Nielberg; Pridik Radiko ja Leena Simmer; Mart Kotkas ja Anna Louise Nikeborn; Jaan Paulsi ja Anna Reisig; Kustaw Elend ja Elwine Jürgenthal; Alexander Riedemann ja Helene Elfriede Kuusner; Mart Kanik ja Anna Elisabeth Heilmann.

Maetud: Leopold Petuchow, Ingeli p., 1 a. 3 k. 21 p.; Alexander Kuusimann'i surn. sündinud poeg; Hans Kangur, Johani p., 57 a. 6 k. 15 p.; Leena Soon, Karli leski, 58 a. 6 k. 1 p.; Alide Juliane Silm, Hanju t., 4 a. 10 k. 14 p.; Leenu Ilbes, Hanju leski, 59 a. 3 k. 17 p.

St. Pauluse kogaduses. 1. juunil, Nelipühi esimesel pühal, jumalateenistus hommiku wara kell 7. Jutlust peab õp. Mohrfeldt. Teisel pühal jumalateenistust ei ole.

Ristitud: Aleksander Martinson, Eduardi poeg.

Laulatatud: Anton Puusep ja Anna Puusep.

Wastutaw toimetaja P. Grunfeldt.

Wäljaandja A. Pert.

Pühadeks
tuntud headusega segatud
puuwilja (kompott)
20 ja 25 kop. nael, soowitab W. Reinthal, Tatarski uul. nr. 1.

Wiinakauplus
Liiwalaia uul. nr. 37. (Kaupmehe uul. nurga peal) soowitab hästi odawa hinnaga Wene ja wäljamaa weinisi, konjaki, likööri, naiskiad, kristalli, baissamid j. n. e. Siis weel hästi head Saku, Rewalia ja teiste wabrikute õlut, 7—10 l p. rudel. Õlut korwi müü taagri hinnaga. Sealsamas müüakse kroonu wiina ja piirtutsi. 21

Ema tõrtsaa walmistatud
harjasi
soowitab suwitajatele odawa hinnaga, nagu: põranda harjad 50 kop., läki 30 kop., riide 25 k., pea 45 k., tõrma 40 k. ja kõigi selliste maaldist pintsliid. Tellimised saamad ruttu ja wõimalikult odawalt tehtud. Kaupmeestele proteendid. R. Weidermann, Kuninga uul. nr. 9. Scheli panga wastas. Tallinnas. 4nll 6140

Majad
müüdakse lasuliikude tingimistega omaniku wanaduse pärast. Kärele täitba W. Amerika uul. nr. 7, kort. 5. 3lf 6793

Maja
müüdakse tallirumi, tiisa aia ja chituse kruudiga, üleaea 326 □ jalda. Sealsamas on pruugitud troska ühe ja kahe hobusega sõita. Wladimiri uul. nr. 40, kort. 2. 2l 6796

Kuld 56 pr. lauatuse- ja kiwidega sõrmuseid,
peale selle weel hõbe paberõõstkooiisi, naisterahwa portmaneti, kustkaid, prossili, laela-ristisi ja kõikjuga hõbe-asju müüb imeodawate hindadega
M. Reismanni
uurikauplus, Rigulisti uul. nr. 6. aptegi wastas. 3lf 6360

J. H. Wahtriku kirjatöödekontor,
mis juba 12 aastat Kullasepa uul. nr. 8. asub, töötab jõlle endist wiisi edasi ja on igal kriipäewal kella 9—2 awatud. 6l 6185

Õige odawalt
on lohe müüa pruugitud head sohwad, toolid, lentoolid, sohwalauad ülitsult ehk terve tasi wiisi 20—30 rbl. sõõ. wõiseid lummutio 3—4 rbl. tüll ja üks suur lummut, mõned suured ja wõiseid ilusad pildid, raamaturiiuliid, ilbeinimese puuwoodid ja oheti kokkulükatawa woodid lastele ja wanadele, suur järeltehtud raim, mõned wõiseid reeglid, pruugitud marjulatusega lapsewanker, riidenagid, kardinaliistud, keskmise suurusega trümo reeglid ja suur kogu sahkaleelseid pildi ajakirjandusi õige wäikese hinna eest, S. Karja wärawas nr. 20, mõõblikaupluses, J. Sepp. 6457

G. P. Narusbek'i
poiss- ja tüdarlaste
kaubanduse-kool
Tallinnas, W. Pärnu maant. nr. 19-a.
Wastuwõtmise eksamid saawad olema 18. ja 19. augustil. Mõõtmise juures on palwekirjale ristimise ja rõõgepanemise täht juurde lisada.
Mõõtmise wormularid, programmid ja põhjustirjad on kooli ülewaataja juures saada.
Kooli juures on õhtukursused täisfaswanutele, millede tegemus 1. septembril algab. 5? 6484

Kõigist Tallinna aptekidest saada heaks tunnistatud kõharohud:
Pertassin,
Thymianekstrakt
(Pertassini asemil)
Sirolin,
Thiocalsirop
(Sirolini asemil).

Kadunud.
2 raamatut „Gabriel v. S. Kohn“
2 „ „Wie baue ich mir selbst Elektromotore, Telephon & Haustelegrafie.“ Ära anda N. Feitelberai raamatukauplusesse. 6503

Usuküsimus
tõmbab wõitmasel ajal iga mõtleja tähelepanemist wägewalt oma külge, sellepärast peab igat kirjatööd, mis seda asja puudutab, teraselt tähele panema.
Praegu ilmus trükist kuulsa Prantsuse õpetlase A. Malvert'i tähtis kirjatöö:
„Teadus ja usk.“
112 pildiga. Hind 50 kop. Mõni aasta tagasi, ei wõinud mõtelaagi sarnasi kirjatööd Eesti keeles trükkida lasta.
Pealadu adress: Книгоиздатель, Н. Ревицъ, г. Юрьевъ, Лифл. 21

Täielik wäljamüük!
Saapakanba äralõpetamise pärast.
Nidesi ja nahast saapad ja kingad, reform-kingad ja sandalid.
Alla sisseostu hinna.
Mashinatega kudumise magasin.
R. Feldhuhn,
Wiru uul. Demini majas.

Kuld auuraha Londonis 1906.

Proowi ja otsusta ise.
Iludusse seep Ideal. Tuntud kui kõige parem naha rawisemise abinõuu, oma hea mõju ja lõhna poolest kuulus. Tüki 20 kop.
Parfum Ideal. Kõige parem ning kauem wastu pidaw lõhnaw õli (Odeur.) Klaas 75, 1—150 kop.
Ideal pomad. Habeme ja juuste rawisemiseks. Oma hea mõju poolest parem, kui leegi teine sort. Tüki 20 kop.
Hamba pulber Ideal. Ainule mõjuw abinõuu hammaste terweks hoidmiseks ja halwa lõhna laotamiseks suust. Karp 25 kop.
Juuste rohi Ideal. Pea sõõma ja juuste wähakukkumise wastu. Klaas 35 kop.
Ostmise juures pange wabriku nime „Avance“ tähele.

Kosmetik. Laboratorium „AVANCE“ Riias.

Nellpühi teisel pühal, 2. juunil s. a. on Keila mõisa pargis, randtee silla lähedal,

Keila rahwaharidusesellsi

Jäätemüük

mitmesuguste lõbustustega.

Hakatus kell 8 õhtu.

Lagedi jõe ääres on

kõwasti keelatud

karjasmaa ja heinamaadel käimine wõõrastele. Rüüpad langewad trahwi alla 25 rublani. 6448

Seewaldi

metsas ja heinamaadel käimine on 21

keelatud.

Salahaigusi

— süfilis, tripperi, rõde haigusi, suguluse wõimetuse, naisterahwa ja rehmatõmbuse haigusi wõtan wastu hom. kella 9—12, õhtu 4—9.

Петербургъ, Лиговка, д. № 75—77, кв. 4, Mäggi.

Elan müüd

Suurel Tartu maant. Langebergi majas nr. 6. Wõtan õõtsugu haigeid, tõeränis naha- ja suguotade-haigeid (süfilis) wastu kella 9—11 e. l. 3—5 ja 7—9 p. l. 6511

Dr. I. Israelsohn.

Palwekirjasi

ja lõhtu odaltkaetusi kirjutab odawalt ja wõtab enese peale ettewõtmisi lõhutes **P. Kalm**, Lutre-Waestekooli u. l. nr. 17, kort. 8. Iasarmu kõrwal, e. l. kella 9—10, p. l. kella 2—8. 6467

Palwekirjasi

ja lõikusu lehtulisjasi kirjutan asjatundlikult ja odawalt ja wõtan oma peale ettewõtmisi lõhutes, Muel uul. nr. 11, kort. 8, õisesläik hoowist. 7ekr 6324

Tüdrukut

on tarwis S. Pärnu maant. nr. 16, küsida poest. 6479

Narwa Jõgilo mõisa tarwitatakse

karjanaist.

Kaupa teeb mõisawalitsus. 6485

Plekisepa õpipoisi

on tarwis Linga uul. nr. 6. 6437

Tüdrukut

on tarwis ülkiteenijaks Wiru uul. nr. 21. 6495

2 tüdrukut,

wenelased, 16 aast., soowiwad lohta, Kõtti uul. nr. 15, kort. 9. 6500

Lapsetüdrukut

on lohe tarwis Girgensoni uul. nr. 27. 6518

Tüdrukut

on tarwis maale, kes maa töö tunneb. Küsida Narwa maant. nr. 5, poodis, kella 5—7. 6513

Tütarlaps,

kes hästi Wene keelt räägib, on tarwis Soo uul. nr. 1, kort. 4.

Poissi

tarwitatakse Narwa maant. nr. 43, sagari juurde. 6614

Kaastöötajat

400—600 rbl. kõsemaksuga ja 30 rbl. kuu palgaga on lohe ühte kauplusesse tarwis. Kaupluse tegemus on tähtne, sõllepärait kõlbastumine „gal übel wõimalik. Lähemat teatust saab laut., 31. sep. W. Pärnu maant. nr. 29, kort. 3, Illepoe peal, õisesläik hoowi keest. 6519

Moonamehi,

nagisse ja poissemehi, wõetakse weel mõisa Peterburi ligidale. Küsida Poekti uul. nr. 7, kort. 6. 6522

Automobili sõit

pühade aeg Kalamaja uul. otsast, promenadi äärest Kopliste iga 20 min. järel; hakatus kell 9 hom. **Rammo.**

Korter

on saada 2 toa ja köögiga Ounа uul. nr. 9. 6506

Uued majad,

pärisrundi peal, on odawalt müüa. Järel küsida S. Nürnbergi uul. Simoni m. kort. 7. 6517

Maja

on müüa Wiru uul. nr. 5, kort. 1.

Restaurant

Wana-Wiru uul. nr. 6, Tietzi kauplusе kõrwal, on

kella 1-ni ööse lahti.

Ruumad ruumid. Hea piljard. Lohke teenindamine. Austusega **M. Liiw.**

Ainus austatud laubatarwitajatele ei mina **Uue turu peal laubamajas nr. 15, wõrstikauplus**

awanud olen

ja alati head wärsket kaupa paraja hinnaga müüa. **Palun waatama tulla. E. Sceberg.** 6512

Ilusit naisterahwas wõib Nõmmel

leise kõrwal korterit saada

4 rbl. kuus. Järel küsida metsawahi juurest Tõnisoos 6498

Maja

on odawalt müüa. Küsida Wiru uul. nr. 11. mõõblikauplusest. 6464

Uus maja,

lahekordne, pärisrundiga ja ehituseplatiga on äraresimise pärast odawalt müüa Sõja uul. nr. 5. 7

Wäike maja on müüa

ühes rentkrundiga, Kadaka teel nr. 11. (rabas). 6499

Päriskrunt

wõõlemates tükides on müüa Tondi uul. ääres, endise Mühlent mõisa westas. Lähemat S. Roolentransit uul. nr. 8, kort. 1. kella 3—8. 71

Lapsewanker

on odawalt müüa Baltisti maant. nr. 14, kort. 1., kella 3—5. Küsida bra Toffer. 6488

Lapsewanker on müüa

Keilas, sagar Ellingi juures. 7

Prungitud jalgratas

on müüa Wene turul nr. 2.

Prungitud

jalaga-õmblusemaşin

on müüa Wene turul nr. 2.

Ülikonnad pühadeks

on weel müüa Wene turul nr. 2.

Äraresimise pärast

on mitmesugused mõõblid müüa ja üks sats ruusaed plüüs mõõblid. Näha kella 10—12. Narwa maant. nr. 31, kort. 5. 6497

Harmonik,

kolme reaga, wäga hea healtega on müüa Stubbe uul. juulselõikamisäärts. 6494

Hästi hoitud m.

jalgratas

on rutulise äraresimise pärast odawalt müüa S. Arehna uul. nr. 22.

Harmi mõisas, Kose kihelkonnas on laks

rabaheinamaa

tükki, kumbgi 17 tiinu suur, 25 aast. peale maa harimise eest rendi peale anda. 2 6441

Kaupa teeb mõisawalitsus.

Maja

soowitakse osta linna lähedale. Pakumised palun ära anda s. l. toim. sõna all „Maja." r 6431

Raha,

umbes 4000 rbl., on maja 1. oblig. peale wälja laenata. Soowijad antagu oma adr. kirjal. s. l. tal. sõna all „Raha". r 6430

Kaks uue järgi

lapsewankert,

üks riletelapi ja sõõmalaud on müüa S. Tartu maant. nr. 58, k. 1. r

Odawamalt kui kusagil mujal on iseärralise juhtumise pärast

maja

kohe müüa, wähese sissemaksu eest ja heade tingimistega. Adr.: Tall. Kiwimurru uul. nr. 20, kort. 2.

Gummiratastega uue plaani järele

troska, saan ja riistad

on odawalt müüa Juurdeweo uul. nr. 10, kort. 5. 2 6522

Kummut, woodi

ja sõõmalapi on müüa Liiwalaia uul. nr. 28, kort. 10. 6507

Uus jalgratas

on müüa Doom-Waestekooli uul. nr. 7, kort. 5. 6510

Wähe prungitud

wabajooksuga jalgratas

on müüa Luisentali uul. nr. 23, k. 16.

Prungitud jalgratas

on 20 rbl. eest müüa Narwa maant. nr. 5. uurikauplusest. 6527

Tugew weohobune

on paraja hinnaga müüa Laia uul. nr. 45. v. Staali majas kojamehe juures. 2 6509

Ilus hobune,

kuus aastat wana on müüa Polgu uul. nr. 3, kort. 3. 2 6503

Odawalt müüakse

wäike osa meeste- ja poiste kamasisti, kurtisi, täekottisi ja tsumadanisi. Pika uul. nr. 38, kort. 2. 6525

Uus tore suwekübar

on iseärakiku juhtumise pärast müüa S. Tatarski uul. nr. 19, kort. 2.

Moodsaid kübaraid

suures wälsawalikus naisterahwastele ja lastele müüb odawalt **Wiener Schic**, Harju uul. nr. 28. 6523

Uus parti häid pipraga

Kilusi

soowitawad **Wennaksed Malachoffid**, Tallinnas, Kalarannas. 21

Tähele panna!

Habemeajamise äri on awatud. Kadrioru lähedal, Lutri, Weerenni ja Wladimiri uul. nurgal, Wiljandi roudtee ääres Wilde majas nr. 2/7. Töötatakse puhtalt, hästi ja korralikult.

Pühadeks soowitab

wäljaõõllajatele wärsket saadud head seltsi

kompwekisi ja pränniknid,

kompwekid 16 kop. nael ja kallimad. **W. Reinthal**, Tatarski uul. nr. 1.

Tallinnas, Wiru uul. nr. 7.

Festimaa kõige suurem õmblusmasinate kauplus.

Ainus müümiskoht üle ilma kuulsatele

Triumph masinatele.

Suure osa sõõsostmise ja enese asjakundmise pärast on kauplusel wõimalik odanamalt ja ka paremaid masinaid müüa kui mujal.

Kaupluse aua on, kui kõik ostjad rahul ja masinaid kildawad.

Kõsimasinate hinnad rbl.; 15.—20.—22.—25.—30.—35.—38.—40. jne.
Jalamasinate „ „ 35.—38.—40.—50.—55.—60.—65.—70. jne.

6? **Täielikud hinnakirjad saawad soowi peale hinnata kodu saadetud.**

Kapsa taimeid,

head seltsi (Enkhuizent kuulsus), mis juured timmarqused palju magusa leutedega peab lasswatawad, on müüa Uuel turul tangumüüjate reas nr. 34.

Hästi head õlut,

kr. 150 kop., soowitab wilnalauplus Liiwalaia uul. nr. 37.

Kõige paremaid

„Pfeil" ja „Naumann"

jalgrattaid

olen uuesti saanud ja müün wõimalikult odawalt.

J. Suntja,

Nunne uulitsal nr. 1.

Neind ja nooredmehed,

kes soowiwad oma pärawiltti waatelasti wälja lasta panna, tulgu Wiru uul. nr. 14. **J. Hallika** päewapiidiõõlotta üleswõtma. 6492

Praegu saanud sõlle

õlest kübaraid

suures ja odawas wälsawalikus soowitab

Warssawi moodikauplus

nr. 19, S. Karja uul. r

Raamatukirjastuse „Töö" wäl aandel ilmus trülsit igale tööl sele soowitaw raamat:

Inglise tööline enne ja nüüd.

Inglise tööliste liikumise ülewaade. Täitsamate sellekohaste teadaste töödе järele koltu seatud. **Hind 30 kop.** Peale selle on waremalt ilmunud raamatud, nagu: Kuulsa Safia m. jandusteadlase ja sõõsialisti **K. Kautsky**

„Erfurti programm."

(Maalandusline edenemine ja seltskonna kord). Tähtis iseärasis neile, kes ühiseluliste põhjusmõtetega endid lõõgemalt tutwustada tahawad. **Hind 25 kop. K. Kautsky**

„Suur Prantsuse rewolutsion."

(Klassi tulude wastolud aastal 1789).

Hind 20 kop.

„Proletariat ja halgus."

Hind 10 kop.

„Kuhu peame püüdma?"

Hind 5 kop.

Kõik ülemal nimetatud raamatud on igas paremas raamatukaupluses saada. Pealadu **K. Lutsepa** raamatulaupl. S. Pärnu maant. nr. 21.

Kaupmeestele!

Broderisi 19, 25, 35 kop. tükk. **Spitsisi** 84, 108 kop. 100 arsj. eest. **Broderitud kraesi** tosin 90 kop.

Müümise tunnid 4—7 p. l. Pikal uul. nr. 37. 101 6451

Õlest kübaraid

wäga odawate hindadega ja ka kõiksugu garnituri soowitab **kübara- ja moodilauplus** r 6432

nr. 16, S. Juhkentali uul.

Äraresimise pärast on

kauplusekoht

kohe Jaanipäewast odawalt müüa. Maja pärisrundi peal, krunt jõe äärmõõda poole jõe rajaga, 2½ wersta Kehra wallaliit suure tee ääres. Kaupa teeb omanik M. Reisner sealsamas. Adr.: M. Рейснеръ, им. Каунисаръ, чер. ст. Кеддеръ. Wastuse jaoks mark lisi panna. kr 6700

Tartu õllewabriku „Tiwoli" ladu Tallinnas, Müürivahe uul. nr. 33. soowitab oma tuntud headusega õllesortisi, nagu:

Kristali-Extra, Pilseneri, Laagri, Baieri-Laagri, Müncheni (must)

õlut.

Mõõdu. Lahkeks tähelepanemiseks. Tellimisi wõtab ladu waatu. Müürivahe uul. nr. 33. Telefon 438.

Noored puudle

koerapojad

on müüa Sõõrensi uul. nr. 6, k. 23

Riigi hoiukassa

wõtab elukinnitamisi wastu:

Kapitali kinnitamine surma puhuks 25—5000 rublani ja pajuki **sõõa-kinnitamine wanaeaks** 6—600 rublani aastas; **kõõsawara ja abiraha** [illegible] **amine alaealisele; tõõliste ja teenijate** [illegible] **ühine kinnitamine.**

Sõõa- ja elukinnitamise wõetakse **ilma arstlise järelwaatuseta, ette.** K[illegible] [illegible]olme kinnitusе-aasta jooksul ära sureb, maksetakse ki[illegible] [illegible]sta kinnitusеraha tagasi, millest 5% aastaa amise kulude [illegible]. Neljandal kinnitusе aastal maksetakse surma puhul pool, [illegible]mneljandiku ja peale mitendat kinnitusе-aastat täieline kinnitu[illegible] [illegible]al wälja. 3000 rublalise kapitali kinnitamise puhul lühendatakse neid [illegible]eid tähtaegast 2 aasta peale.

Kõigile kättesaadaw tarif.

Premiade maksmine poole ja neerandi aasta kaupa, ka hoiukassaraamatuti wõtta arwates. Waltitusе ja muude sõõlesõõnaste ametipaikade teenijate kinnitamisel arwatakse premia rentei kaudu ka igakuulisesi palgasi maha.

Lähemaid teateid saab riigi-hoiukassadest riigipanga osakonna, tolliameti, renteide juures ja pealinna riigi-hoiukassadest. 89ekr

Ministeriumi poolt kinnitatud kõige kuulsamatest loomatõõbritte poolt heaks kiidetud on sõõleaegne kõige uuem rohi, loomade sõõgitsu kasu ja kõõtumise pulber nime all

„Eestimaa."

Eestimaa loomade sõõgitsu kasu ja kõõtumise pulber annab hobustele, lehmadele, lammastele ja sõõadele head sõõgi-isu ja on iga haigusе korral, kui ärsti abi raske saada, wäga soowitaw anda.

Iga karbil on õõetuseliiri kaasas. **Karbi hind 25 kop.**

Arthur Ahlmann,

6491 6er **Poides, Eestimaal.**

Loomade sõõgi-isu kasu ja kõõtumise-pulbert „Eestimaa" on igas apteegis, rohupoodides ja maal II. kiidi kaupl. saada.

Olen weel juurde saanud hulga Inglise ja kõiki moodi **naisterahwa ja laste kübaraid.**

Odaw wäljamüük

kuni neljapühani: Kraesi ja sõõlpsusi 10 kop. peale, maniskad kraega 25 k. peale.

Uudis! Praegu saadud rinnaesiseid ja moodsaid meester. ja naister. kraesi, päewawarjusi, kurtisi, spitsisi j. n. e. j. n. e.

Müün wähese kasuga.

Wõite Tartu maant. nr. 8. **A. H. Trenbeck.**

Pilt ilus

pähu, walos rõõst naru nooruses kunagi, meeldis kõigile. Prowisor Hans Saati Bortimol-leep kuulud **wõõstrõõud, winnid, tedretähed, koldsed päewapiekid** ja **hõõstamisi** ja on kõigil teistest kuuus **keeldest palju ette.** Küsige nimelt prowisor

Hans Saati Bortimol-leepi

ja waatke ette, et igal tükil nimi „Hans Saat" peal on. Rohukauplustes, apteekides ja poodides.

20 kop. tükk.

Benno Loewensohn,

Gr. Königstr. 37. Riga, Gr. Königstr. 37.

kõige parem tellimisekoht

igasugu uuema aja tarwituste jaoks, **raamatu- ja kiwitrükikõõdadele, raamatusõõtmise-töötubadele, karbiwabrikutele** ja **linerimise-töökõõdadele.**

Tähewabriku, aktsiaseltsi

O. J. Lehmanni

ja kõõrpresside wabriku: Augsburgi l. du. 5n

Ed. Zehder — Riias,

Kaarli uulitsas nr. 11.

Põllutöömasinate ja põllutööriistade ladu

Soowitab **Richard Garret** ja **Sons** wabrikus **Leistonis** (Inglisemaal) tehtud.

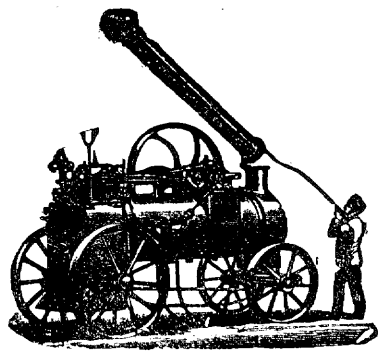

Lokomobilisi ja aururehepeksmise masinaid uuema ehituse järele, mis palju aastaid kõige paremad ja kõige enam müüja laotatud ja tutwad on. Järgmises suuruses täielikud **rehepeksmise masinad:**

3, 4, 5, 6, 8, 10 ja 12 hobuse jõuuga, mis täiesti **puhast** ja **äärsordituid** wilja pekkawad.

Gõpli-rehepeksumasinad uuema ehituse järele.

Kirjade adress: **Ed. Zehder — Riias.**

Lõbusõidu Helsingisse

teeb Soome reisijate-aurulaew

„Nawasaksa,"

kapten **A. Winsten.**

Tallinnast: laupäewal, 31. mail, kell 9½ õhtul.

Helsingist: teisipäewal, 3. juunil, kell 4 p. l. (Soome aeg).

Sõõdubind **4 rubla** edasi-tagasi inimese pealt; ka kajutisi ta maksab **150 kop.** eest.

Piletite eelmüük reedel, 30. mail, ja laupäewal, 31. ma[illegible] kella 5 p. l. **Carl F. Gahlbäck'i** juures.

Eesti põllumeesteseltsi, Tartus.

Põllutöökursus

4—21. juunini.

Eeskawa: 1) Lahutusteaduse algteaed.
2) Üldline taimetead ja täbilsimad taimehaigused.
3) Põllutöö ja lema mitmesugused harud.
4) Karjapidamine ja primaalitius.
5) Koduloomade terwishoid ja haigused.
6) Aiatöö.
7) Mesilaste pidamine.

Kursuse õpekeel on Eesti keel. Osa wõtta wõiwad kursuseda ka ilma hinnitab, wanadusе, sugu ja eelharidusе reale waatamata.

Kursuse awamise koosolek — millest läwemal elawaid põllutöö j. pru lahkesti ralutakse osa wõtma tulla, on teisnädalal, nii kell 11 e. l. Seltsi näituse hoones, Wiljandi uul. nr. 3.

Ülesandmist wõetakse wastu kuni kursuse algusení „Põllutalitusеs. Mals kursusest osawõtmise eest 3 rbl.

6797 2 **Kursuse toimekoo[illegible]**

Korrapäralised kiiraurulaewadesõidu

Soome sõidulaewad:

„Primula" ja „Linne[illegible]

poolt

Tallinnast Helsingiss[illegible]

igal esmasp. kell 6 p. l., igal neljap. kell 1[illegible]

Helsingist Tallinnass[illegible]

igal kesknädalal ja laupäewal kell ½10

Agendid: Victor Ek. Helsingis. Grünberg & C[illegible]

Weeroruſi (schlauhisi)

uulitsate ja aedade kastmiseks (pritsimiseks), kõige paremast m[illegible] jalist, weekindlaid ja kõua wastupidawaid **weeroruſi.** Peale m[illegible]masinariistasi, kaamelikarwadest, pauwilladest ja kaneesist, so[illegible] wabriku hind. Sõõga **Tallinna esimene masinariistade-ja torude-wabrik**

Weerenni uul. nr. 21, Tallinnas.

Wõistlemata headusega

tautud wikatid 2 laige märgiga.

Proowitud rohunii[illegible]

Täielik wastutus iga wikati eest. Kaupmeestele ainumüük W[illegible]

W. J. Gorbatschewi juu[illegible]

4088 4ekr Tallinnas, wastu Uut turu nr. 15.

Wikatid käiwad oma headusega kõigist teistest sellekohastest

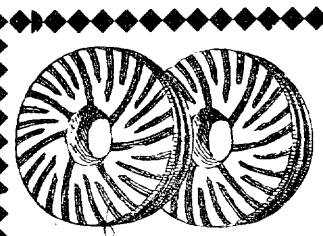

Temant,
Naros-Schmirgel,
Franz Kwarts
La Ferté,
Jonsdorf'i

Kunst weeklikiwi materjali. Jahumeeksist ja wesiweeksist Turbinist. Saeweeksist ja kõiksugu p[illegible] juurde tarwilisi masinaid. Nõõta mo[illegible]

Soowitab **R. Maultsch,** Tallinnas

6ra 6318 Raatuse platsi ääres nr. 13.

Kõige suurem auuhind Londonis 1906.

Ainukene mõõnw abinõu koide wast[illegible]

„Tineolin."

Hea halsuga.

Müüa igas wärwi- ja rohukauplusеs, ainult algup[illegible] plektoojides.

5tr **Akt. selts Riia Chemia wabr. „Glo[illegible]**

H. Mirme

rohu-, wärwi- ja kohr[illegible]

kauplus

on nüüd S. Pärnu maantee nr. 12, Amerika uul. n[illegible] peal, Landsbergi poe kõrwal, **Tallinnas.**

Kõik kaubad on usna wärsked ja head. Hinnad w[illegible] likult odawad. Austatud laubatarwitajaid palun minu ka[illegible] waatama tulla.

Riidewärwimise,

presimise ja uhtumise tööst wõetakse ka minu juures wa[illegible] tehakse hästi ja odawasti.

Trükitud A. Peti'i trükikojas, Tallinnas.